

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
Факультет дизайну
Кафедра дизайну інтер'єру і меблів

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему

Дизайн-проект інтер'єру бару

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 022 Дизайн

Освітня програма Дизайн середовища

Виконала: студентка групи БДс2-21

Лопатіна Е. А.

Науковий керівник ст. викл.

Ришкевич Н.О.

Рецензент д. філос., доц.

Шмельова-Нестеренко О.Є.

Київ 2025

АНОТАЦІЯ

Лопатіна Е.А. Дизайн-проект інтер'єру бару. – Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю 022 Дизайн – Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, 2025 рік.

В кваліфікаційній роботі представлено результати дослідження специфіки проектування закладів ресторанного господарства типу бару. Проаналізовано нормативно-правову базу та фахову літературу з тематики дослідження, визначено ключові принципи і вимоги до планування, функціонального зонування, меблювання, оздоблення інтер'єру та забезпечення інклюзивності. Розглянуто національний і міжнародний досвід проектування барів, що дало змогу виокремити актуальні тенденції у формуванні їх інтер'єрного середовища. Проведено всебічний аналіз обраного приміщення, обґрунтовано вибір цільової аудиторії, розроблено функціональне зонування та підібрано кольорову палітру. На основі зібраних даних сформульовано технічне завдання та обґрунтовано дизайн-концепцію, спрямовану на створення комфортного простору, натхненного природною тематикою. У межах роботи створено проектну документацію та візуалізації, які відображають запропоновані функціонально-планувальні, композиційно-просторові та художньо-естетичні рішення.

Ключові слова: *заклади ресторанного господарства, проектування барів, дизайн інтер'єру, інклюзивність, дизайн-проект*

SUMMARY

Lopatina E.A. Interior Design Project of a Bar. – Manuscript.

Bachelor's Qualification Work for the Degree of Bachelor in Specialty 022 Design – Kyiv National University of Technologies and Design, Kyiv, 2025.

This qualification work presents the results of a study on the specifics of designing food service establishments of the bar type. The regulatory framework and professional literature on the subject were analyzed, and key principles and requirements for planning, functional zoning, furnishing, interior decoration, and inclusivity were identified. National and international experience in bar design was reviewed, which allowed the identification of current trends in shaping interior environments. A comprehensive analysis of the selected premises was carried out, the target audience was defined, functional zoning was developed, and an appropriate color palette was selected. Based on the collected data, a design brief was formulated and a concept was substantiated, aimed at creating a comfortable space inspired by natural motifs. The project includes design documentation and visualizations that reflect the proposed functional-planning, spatial-compositional, and artistic-aesthetic solutions.

Keywords: *food service establishments, bar design, interior design, inclusivity, design project.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1 АНАЛІЗ ДОСВІДУ ПРОЄКТУВАННЯ ІНТЕР'ЄРІВ БАРІВ.....	8
1.1. Основні вимоги до планування інтер'єру барів	8
1.2. Функціонально-зонавальна організація простору та вимоги до основних приміщень барів	17
1.3. Особливості меблювання та обладнання барів	19
1.4. Художньо-композиційні рішення інтер'єрів барів.....	22
Висновки до розділу 1	26
РОЗДІЛ 2 ОСОБЛИВОСТІ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРІВ БАРІВ	28
2.1. Аналіз реалізованих проєктів барів в Україні та світі.....	28
2.2. Загальна характеристика архітектурної ситуації об'єкту проєктування ..	38
2.3. Вихідні дані і технічне завдання для проєктування бару.....	39
2.4. Обґрунтування концепції дизайн-проєкту	42
Висновки до розділу 2	43
РОЗДІЛ 3 РОЗРОБКА ДИЗАЙН-ПРОЄКТУ ІНТЕР'ЄРУ БАРУ	46
3.1 Функціонально-планувальні рішення інтер'єру бару	46
3.2. Композиційно-просторові рішення дизайну бару.....	48
3.3. Художньо-естетичні рішення інтер'єру бару	50
3.4. Розробка деталей для приміщення бару	52
Висновки до розділу 3	53
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	54
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	56
ДОДАТКИ	60

ВСТУП

Актуальність теми. Актуальність теми розробки дизайн-проєкту інтер'єру бару зумовлена зростаючими вимогами до якості громадських інтер'єрів у сфері ресторанного господарства. У сучасному урбанізованому середовищі бари виконують не лише функцію місця споживання напоїв, але й відіграють важливу соціокультурну роль як простори для спілкування, відпочинку та самоідентифікації споживачів. Успішний інтер'єр бару здатен впливати на емоційний стан відвідувачів, формувати атмосферу закладу, підвищувати його конкурентоспроможність і сприяти комерційному успіху.

Сучасний дизайн інтер'єру бару має враховувати не лише естетичні, а й функціональні аспекти: ергономіку, зонування, освітлення, акустику, а також інклюзивність і екологічність простору. Підвищується попит на концептуальні інтер'єри, які відображають певну ідею, стиль життя або цінності цільової аудиторії, створюючи унікальний користувацький досвід. Особливого значення набуває використання природних мотивів, стійких матеріалів і сучасних технологій, що відповідають принципам сталого розвитку та гармонії з довкіллям.

З огляду на динаміку ринку HoReCa та підвищення вимог до якості просторового середовища, формування оригінального, комфортного та функціонально продуманого інтер'єру бару є актуальним завданням для фахівців з дизайну. Саме тому розробка дизайн-проєкту, що поєднує креативний підхід із нормативними вимогами та потребами користувачів, має важливе теоретичне й практичне значення.

Мета дослідження. Провести аналіз особливостей та досвіду проєктування інтер'єрів барів, а також на основі отриманих знань розробити дизайн-проєкт інтер'єру бару, який відповідатиме вимогам сучасності, естетики, функціональності та комфорту для цільової аудиторії.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати нормативну базу та фахову літературу з питань проектування інтер'єрів закладів ресторанного господарства, зокрема барів.
2. Дослідити сучасні тенденції в дизайні барів на національному та міжнародному рівнях.
3. Визначити вимоги до функціонального зонування, меблювання, освітлення та інклюзивності інтер'єру бару.
4. Вивчити особливості цільової аудиторії та сформулювати відповідні естетичні та ергономічні рішення.
5. Провести аналіз просторових можливостей обраного приміщення для розміщення бару.
6. Розробити технічне завдання та концепцію інтер'єру з урахуванням сучасних дизайнерських підходів.
7. Створити дизайн-проект, що включає планувальні, композиційні та візуальні рішення інтер'єру бару.

Об'єкт дослідження. Заклад ресторанного господарства типу бар

Предмет дослідження. Принципи, методи та прийоми формування сучасного інтер'єру бару з урахуванням функціонального зонування, ергономіки, естетики та інклюзивності.

Методи дослідження. Аналіз і систематизація нормативної та фахової літератури, порівняльний аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду проектування барів, графічне моделювання, методи візуалізації та просторового проектування, а також аналітичні методи оцінки потреб цільової аудиторії.

Елементи наукової новизни одержаних результатів. У роботі проаналізовано сучасні підходи до проектування інтер'єру бару та запропоновано авторське рішення, що поєднує ретро-естетику з біодизайном.

Практичне значення одержаних результатів. Результати цієї кваліфікаційної роботи можна використовувати для проектування та розробки інтер'єру бару, що відповідає сучасним вимогам функціональності, естетики та комфорту.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження було апробовано на IX Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції молодих вчених та студентів «Традиції та новації в дизайні», яка відбулась 15 травня 2025 р. у Луцькому національному технічному університеті.

Публікації. Результати роботи опубліковано у тезах IX Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції молодих вчених та студентів «Традиції та новації в дизайні» Луцького національного технічного університету – «Особливості меблювання та обладнання в дизайні бару»

Структура і обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загального висновку, списку використаних джерел та додатків.

Загальний обсяг кваліфікаційної роботи складає 59 сторінок комп'ютерного тексту (без додатків), список використаних джерел 35 найменувань.

РОЗДІЛ 1

АНАЛІЗ ДОСВІДУ ПРОЄКТУВАННЯ ІНТЕР'ЄРІВ БАРІВ

1.1. Основні вимоги до планування інтер'єру барів

Проектування інтер'єру бару, як об'єкта ресторанного господарства, повинно базуватись на положеннях чинних державних будівельних норм, зокрема ДБН В.2.2-25:2009 «Підприємства харчування (заклади ресторанного господарства)» [1], а також нормативів з інклюзивності (ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення») [2], пожежної безпеки (ДБН В.1.2-7:2021 «Основні вимоги до будівель і споруд. Пожежна безпека») [3], санітарії (ДБН В.1.2-8:2021 «Основні вимоги до будівель і споруд. Гігієна, здоров'я та захист довкілля») [4], інженерного забезпечення (ДБН В.2.5-23:2010 «Інженерне обладнання будинків і споруд. Проектування електрообладнання об'єктів цивільного призначення») [5] та освітлення (ДБН В.2.5-28:2018 «Природне і штучне освітлення»)[6].

Вимоги до приміщень закладів ресторанного господарства

Бар, як специфічний тип харчового закладу з переважанням функції короткотривалого перебування та споживання напоїв, потребує гнучкого та водночас регламентованого планувального рішення, що враховує потоки персоналу, відвідувачів, технологічні процеси, а також комфортну, безпечну та гігієнічну експлуатацію простору.

Згідно з чинними нормативами, висота поверхів у закладах ресторанного господарства (крім технічних поверхів) повинна становити щонайменше 3,3 метра – це забезпечує належні умови експлуатації та технічного обслуговування. Висота приміщень, де розташовані виробничі цехи, визначається технологічними потребами, проте існують мінімальні регламентовані значення: при кількості посадкових місць до 150 включно висота має бути не меншою за 3,0 м; для закладів із місткістю від 151 до 300 місць – не нижче 3,3 м; а для

об'єктів, що обслуговують понад 300 відвідувачів, висота приміщень повинна становити не менше 3,9 м. У разі, якщо виробничі приміщення межують з обідніми залами, зокрема це стосується гарячих цехів та мийних, їхня висота не може бути меншою за висоту цих суміжних залів [1].

У випадках, коли стеля приміщення є похилою або має різну висотність у різних частинах, розрахунок здійснюється на основі середньої (приведеної) висоти, яка повинна відповідати мінімально допустимим показникам. При цьому у будь-якій точці приміщення висота не може бути меншою за 2,5 м [1].

Для допоміжних приміщень і коридорів допускається зниження висоти до 2,2 м, залежно від об'ємно-планувальних і технологічних рішень. У складських або службово-побутових зонах допустиме зниження висоти до 2,5 м до нижньої частини виступаючих конструкцій. Водночас у вбудованих підприємствах харчування, які мають невелику посадкову ємність (до 50 місць), дозволяється встановлювати висоту відповідно до висотних параметрів житлової забудови, у межах якої вони інтегровані [1].

У процесі проектування будівель закладів ресторанного господарства важливо передбачити просторове розділення шляхів евакуації для основних груп користувачів – відвідувачів та персоналу. Забезпечення окремих евакуаційних виходів є критично важливою умовою дотримання вимог безпеки та ефективної організації простору. У випадках, коли підприємства громадського харчування інтегруються до складу житлових будинків, їхні входи та евакуаційні виходи повинні бути організовані автономно та не перетинатися з вхідними групами до житлових частин будівлі. Це гарантує незалежність функціонування комерційної та житлової інфраструктури та мінімізує ризики у надзвичайних ситуаціях [1].

Якщо ж підприємство харчування розташовується у межах адміністративних або побутових споруд промислових об'єктів, допускається варіант спільного входу, за умови дотримання вимог до планувальної організації та пропускну здатності. У таких випадках об'єднання входів не суперечить вимогам безпеки, оскільки характер експлуатації цих будівель є однотипним або взаємопов'язаним за функціональним призначенням [1].

Що стосується входу для обслуговуючого персоналу, то за умови, що продуктивність підприємства не перевищує 3000 страв на добу, нормативно дозволяється організовувати цей вхід через приміщення, призначене для завантаження сировини, напівфабрикатів або готової продукції. Такий підхід є допустимим лише в межах зазначеної межі продуктивності, оскільки перевищення цього обсягу потребує жорсткішого розмежування внутрішніх потоків персоналу та вантажів з метою дотримання санітарних та гігієнічних норм, а також пожежної безпеки [1].

Склад приміщень для обслуговування відвідувачів у закладах ресторанного господарства

Відповідно до державних будівельних норм [1], склад приміщень для обслуговування відвідувачів у підприємствах харчування визначається типом закладу (ресторан, бар, кафе, закусочна тощо) та його класом (люкс, вищий, перший). Узагальнений перелік рекомендованих приміщень наведений у таблиці 1 нормативного документа, при цьому допускається його розширення залежно від функціонального призначення об'єкта, особливостей цільової аудиторії, місткості, а також умов технічного завдання на проектування.

Базові приміщення, що включаються до складу об'єктів ресторанного господарства, – це аванзал, обідня зала, вестибюль, гардероб, туалетні кімнати, а також допоміжні зони, пов'язані з розвагами, очікуванням, гігієнічним обслуговуванням тощо. У ресторанах класу «люкс» або «вищого», як і в барах аналогічної категорії, рекомендовано наявність розширеного переліку приміщень, таких як естрадна зона, кімната для зберігання музичних інструментів, артистичні, окремі кабінети, зали для урочистих подій, курильні, зони очікування тощо.

Особливу увагу в нормативному регламенті приділено організації санітарно-гігієнічного обслуговування. Туалетні кімнати (у тому числі біля гардеробів і при виході) є обов'язковими для всіх закладів ресторанного господарства незалежно від типу чи класу. У ресторанах і барах передбачено також окремі кабінети для чоловіків і жінок, у той час як для кафе або фуд-кортів

допускається спрощене санітарне рішення. Наявність туалетів при вбиральні (для миття рук після прийому їжі) також є важливим аспектом гігієнічного регламенту, особливо в закусочних і швидкісних форматах харчування.

Таблиця 1.1.

Склад приміщень на проектування

Приміщення для відвідувачів	Бари		
	Люкс	Вищий	Перший
1	2	3	4
Аванзал, хол	+ ¹⁾	+ ¹⁾	*
Обідня зала	+	+	+
Естрада та танцювальний зал			*
Артистична, приміщення для зберігання музичних інструментів	*	*	*
Зона ігрових автоматів, відео, відеомузичних програм	+	+	+
Банкетна зала, окремі кабінети	*	*	*
Роздавальні	*	*	+ ²⁾
Приміщення для цільових заходів дозвілля ³⁾	+	+	*
Вестибюль	+ ¹⁾	+ ¹⁾	+ ¹⁾
Гардероб	+ ¹⁾	+ ¹⁾	+ ¹⁾
Жіноча туалетна кімната біля гардеробу	+ ¹⁾	+ ¹⁾	*
Туалет (вбиральня)	+	+	+
Туалетна при вбиральні	+	+	*
Приміщення відпочинку для відвідувачів та кабінет лікаря	*	*	*
Приміщення для ігор	*	*	*
Приміщення для надання додаткових послуг	+	+	*
Магазин (відділ) кулінарії	*	*	*
¹⁾ тільки при автономному функціонуванні			
²⁾ обслуговування барменом за стійкою бару			
³⁾ вид заходів дозвілля, склад та площі приміщень встановлюється завданням на проектування			
Примітка:			
* - наявність приміщення необов'язкова			
+ - наявність приміщення обов'язкова			

Допускається проєктне скорочення або спрощення складу приміщень лише у випадках, коли це обґрунтовано технічним завданням і не впливає на санітарно-гігієнічну або пожежну безпеку. Вбудовані підприємства харчування місткістю

до 50 місць можуть використовувати приміщення житлового будинку, у межах якого вони розміщуються, за умови дотримання усіх норм доступу, звукоізоляції та евакуації.

Організація простору і вимоги до приміщень для відвідувачів у барах

Рекомендована площа обідньої зали для барів загальнодоступного типу без урахування роздавальної становить щонайменше 1,6 м² на одне посадкове місце, тоді як у безалкогольних барах та закладах швидкого обслуговування – не менше 1,4 м². У закладах, що передбачають організацію дозвілєвих подій (наприклад, з використанням танцювального майданчика чи сцени), дозволяється збільшення площі обідньої зали або включення окремих спеціалізованих приміщень, з допустимим розширенням загальної площі до 25%.

Усі зали барів повинні передбачати розміщення меблів, проходів, у тому числі евакуаційних, з урахуванням нормативів пожежної безпеки. Мінімальна ширина основного проходу у залі для барів становить 1,2 м, а для підходу до окремих місць – 1,0 м. За необхідності розміщення столиків для споживання стоячи, ширина між ними допускається від 0,6 м.

Внутрішнє середовище бару повинно відповідати вимогам безпечної експлуатації. Згідно з Законом України №2899-IV [7] куріння тютюнових виробів, електронних сигарет та пристроїв для нагрівання тютюну суворо заборонено у всіх приміщеннях закладів ресторанного господарства, включаючи зали обслуговування, туалети та допоміжні простори. Це положення має бути враховане при формуванні функціонально-планувальних рішень, вентиляційних систем і зон безпеки в інтер'єрі бару. Забороняється також проєктування окремих кімнат для куріння в межах залів чи допоміжних приміщень.

Для барів із обслуговуванням офіціантами, приміщення роздавальні рекомендується розміщувати в зоні виробничих приміщень, забезпечуючи прямий технологічний зв'язок із гарячим та холодним цехами, мийною та сервізною. Якщо заклад працює за схемою самообслуговування, роздавальну лінію необхідно інтегрувати в простір зали, при цьому відокремлюючи її бар'єром або елементами інтер'єру. Відстань від обладнання до перегородок

повинна бути не менше 0,9 м для однорядного руху і 1,2 м – якщо передбачений обгін черги. Робоча зона персоналу за роздавальною лінією має бути не менш як 1 м.

Санітарно-гігієнічні вимоги передбачають обов'язкове влаштування туалетів. У барах із кількістю місць до 300 має бути щонайменше 1 унітаз на кожні 60 чоловічих місць і 2 на таку саму кількість для жінок, а при більшій місткості – додатковий унітаз на кожні наступні 100 місць. У пивних барах кількість унітазів і пісуарів визначається у подвійному розмірі. В шлюзах при туалетах обов'язково розміщуються умивальники (1 на 4 унітази), а також додаткова площа туалетної – не менше 4 м² – у закладах з офіціантським обслуговуванням.

З огляду на нормативи інклюзивності, у закладах, розрахованих більш ніж на 50 місць, обов'язковим є облаштування санітарної kabіни для осіб з інвалідністю, яка пересувається на візку[2]. У барах меншої місткості доцільність такого приміщення встановлюється завданням на проєктування.

Допоміжні приміщення (гардероб, умивальники, кімнати для відпочинку) мають бути доступними з вестибюля. У барах гардероб проєктується з розрахунку місць, що на 10% перевищують місткість зали. Також допускається, у разі інтенсивного потоку, збільшення площі вестибюля на 30% понад норму.

Особливу увагу слід приділяти внутрішньому опорядженню. Усі поверхні стін до висоти 2 м повинні мати вологостійке покриття. Матеріали мають бути травмобезпечними, з підвищеними акустичними властивостями. Стелі над зонами роздачі та буфетами також повинні мати вологостійке оздоблення.

У барах має бути передбачене господарсько-питне та протипожежне водопостачання, що проєктується відповідно до ДБН В.2.5-64:2012 [8]. Для зручності обслуговування, всі умивальники повинні мати підключення до гарячої і холодної води через змішувачі. У санітарних вузлах, прибиральних приміщеннях і камерах харчових відходів мають встановлюватися окремі крани, мийки та стоки. Стічні води слід відводити роздільними системами – побутові та виробничі – з подальшим приєднанням до зовнішньої каналізації. У великих

барах (понад 200 місць) слід передбачати уловлювачі жиру та мезгоуловлювачі. Усі підключення до технологічного обладнання (мийки, кухонні пристрої) повинні мати повітряний розрив струменя та окремі сифони.

Інженерні системи мікроклімату у барах проєктуються відповідно до ДБН В.2.5-67:2013 [9] та ДБН В.2.5-20:2018 [10]. Опалення може здійснюватися як від централізованих мереж через індивідуальний тепловий пункт, так і від автономних джерел (котельня або тепловий насос). У барах, вбудованих у житлові або адміністративні будівлі, вентиляційні та опалювальні системи повинні бути ізольованими від систем основної будівлі. Всі витяжні повітроводи повинні мати викид над покрівлею. У залах барів з понад 100 місць необхідно передбачити систему чергового опалення, яка підтримує температуру щонайменше $+10^{\circ}\text{C}$ в неробочий час.

Вентиляційні системи проєктуються окремо для основних зон: зали, гарячі цехи, мийні, адміністративні приміщення, туалети, охолоджувані камери. Теплові надлишки, що генеруються у виробничих приміщеннях, повинні компенсуватись як загальнообмінною, так і місцевою вентиляцією. Рециркуляція припустима лише в межах одного приміщення. Місцеві системи повинні бути оснащені фільтрами для утримання жиру, зокрема в зонах барної кулінарії. У великих барах з інтенсивним відвідуванням рекомендовано встановлення теплових завіс на вході для зменшення тепловтрат.

Проєктування барів, як і інших підприємств ресторанного господарства, має здійснюватися з дотриманням комплексу санітарних, гігієнічних та екологічних вимог, що забезпечують безпеку здоров'я відвідувачів і персоналу, збереження якості продуктів, комфорт мікроклімату та відповідність нормативним документам.

Характеристики освітлення приміщень бару повинні забезпечувати належну освітленість у всіх функціональних зонах: залі для гостей, за барною стійкою, в мийних, підсобних і адміністративних приміщеннях. Всі параметри освітленості приймаються згідно з ДБН В.2.5-28-2018 [6]. Якість світла має

сприяти безпечному обслуговуванню, читабельності інформації на етикетках, меню тощо, а також естетичному сприйняттю інтер'єру.

У разі розміщення барів у цокольних або підвальних приміщеннях необхідно впроваджувати заходи, які забезпечують регулювання вологості, температури і природного освітлення. Це включає системи вентиляції з осушенням, бар'єри проти капілярної вологи, дренажні конструкції, правильне розміщення освітлювальних приладів.

Звуко- та віброізоляція стін, перекриттів, інженерних вузлів повинна забезпечувати гігієнічну межу ізоляції, особливо у випадках сусідства з житловими або адміністративними приміщеннями. Використання "плаваючих" підлог, акустичних перегородок і спеціалізованих матеріалів є обов'язковим у зонах із гучним обладнанням або музичним супроводом.

Проектування барів має враховувати весь спектр протипожежних вимог, які охоплюють не лише конструктивну вогнестійкість будівель, а й системи оповіщення, евакуації, пожежогасіння, розміщення обладнання та інженерну інфраструктуру. Бари мають бути обладнані автоматичною пожежною сигналізацією, системою пожежогасіння (централізованою або автономною – зокрема в зонах відкритого вогню, фритюрів, грилів тощо), внутрішнім і зовнішнім протипожежним водогоном згідно, знаками безпеки і аварійним освітленням.

У кухнях барів, де використовується жир, деревне паливо або газ, слід передбачити автоматичне пожежогасіння вентиляційних каналів, витяжок та навісних шаф.

Мінімальна ширина евакуаційних шляхів розраховується з умовою 0,2 м² на одну людину, що евакуюється. За кількості відвідувачів понад 50 осіб, виходи для клієнтів і персоналу повинні бути розділеними. За меншої місткості – дозволяється їх об'єднання, якщо виконується умова прямого доступу та дотримано відстані. Вихід через завантажувальні або комори – заборонено.

Матеріали, що використовуються для внутрішнього оздоблення (зали, проходи), повинні мати класи горючості та димоутворення, що відповідають ДБН

В.1.1-7:2021 [3], з урахуванням типу функціонального навантаження будівлі. У випадку облаштування бару на експлуатованій покрівлі, поверхневий шар повинен бути негорючим.

Проектування барів як об'єктів громадського харчування має відповідати сучасним стандартам універсального дизайну, який забезпечує рівний доступ до обслуговування для всіх категорій відвідувачів, включаючи осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Ці вимоги обов'язкові до реалізації згідно з ДБН В.2.2-40:2018 [2] та адаптовані під специфіку функціонування барів.

У закладах з офіціантським обслуговуванням щонайменше 5% місць у залі має бути адаптовано для гостей, що пересуваються на інвалідних візках. Мінімальна площа для кожного з таких місць – не менше 3 м², що враховує простір для маневрування, доступ до столу та зручний рух по залу.

У випадках розміщення обідніх зон на антресолях, подіумах або лоджіях, вони повинні мати ідентичні умови доступності, що і основний рівень. При цьому всі шляхи доступу до таких зон – включно з проходами між столами – мають забезпечувати ширину не менше 0,9 м, а в окремих місцях – розворотну зону діаметром не менше 1,5 м для інвалідного візка.

У барах з системою самообслуговування рекомендовано резервувати до 10% місць, але не менше одного, для людей на кріслах колісних або з порушенням зору. Вони мають бути так само забезпечені площами не менше 3 м² на місце та розташовуватися в легкодоступній зоні.

У ресторанах, барах та їдальнях, де передбачене тривале перебування відвідувачів, гардеробні відсіки в зоні обслуговування осіб з інвалідністю повинні відповідати вимогам до зниженого рівня підвісу вішаків та зручного під'їзду.

Туалети, умивальні, вестибюлі, холи та інші допоміжні приміщення мають проектуватися з урахуванням параметрів простору для вільного доступу: ширина проходів – не менше 1,5 м при односторонньому русі, 1,8 м при двосторонньому; дверні прорізи – мінімум 0,9 м без порогів або з порогом не вище 2 см. Всі ці

елементи повинні мати контрастне маркування, антиковзке покриття, а при необхідності – допоміжні поручні.

У барах повинні бути реалізовані засоби інформаційного супроводу, зрозумілі для відвідувачів із різними формами інвалідності:

- меню, план евакуації, піктограми доступності мають бути розташовані на висоті, доступній для людей у кріслах колісних (не вище 1,2 м);
- шрифти повинні бути контрастними, з великим кеглем, доступними для людей з вадами зору;
- тактильна інформація може включати смуги на підлозі, рельєфні покажчики або шрифт Брайля;
- за наявності електронного меню – його інтерфейс повинен мати аудіо- та візуальний супровід.

1.2. Функціонально-зонавальна організація простору та вимоги до основних приміщень барів

Сучасний бар як заклад ресторанного господарства виходить далеко за межі традиційного уявлення про приміщення для споживання напоїв. У ХХІ столітті бари трансформуються в гнучкі простори комунікації, відпочинку, взаємодії та навіть творчої діяльності, здатні адаптуватися до багатьох форматів дозвілля та сервісу. Бар – це не лише місце споживання, але і сценарне середовище, де важливу роль відіграє просторове зонування, комфорт відвідування та архітектурно-психологічна адаптація до запитів сучасного споживача.

Простір бару доцільно ділити на декілька ключових функціонально-планувальних зон, кожна з яких виконує окрему роль у забезпеченні повного спектру барного сервісу. Основою організації є принцип модульності й адаптивності – кожна зона має бути достатньо гнучкою, щоб трансформуватись

у відповідь на потреби цільової аудиторії, кількість відвідувачів, час доби або сценарії подій.

Вхідна зона (вестибюльна група) – це простір першого візуального і функціонального контакту з відвідувачем [11]. До її складу входять:

- вхідні двері з тамбуром (за потреби – з тепловою завісою),
- зона очікування/вестибюль з місцями для сидіння,
- гардероб для зберігання одягу,
- туалетні кімнати для відвідувачів, у тому числі доступні для маломобільних осіб.

Основна зона обслуговування (зала для відвідувачів) – центральний простір, де відбувається основна частина комунікації, відпочинку та споживання продукції. Його організація передбачає:

- барний фронт – місце приготування та відпуску напоїв, оснащене барною стійкою, посадковими місцями (високими стільцями);
- місця для сидіння за столиками (стандартними або високими), з можливістю групового або індивідуального розміщення;
- зона сцени або DJ-пульту, якщо передбачені вечірні події чи музичні виступи;
- розсувні перегородки, що забезпечують зонування за рівнем приватності, дозволяючи розділити простір на гучні та тихі сектори;
- відкриті та закриті тераси – за умов відповідної містобудівної ситуації.

Допоміжні зони обслуговування відвідувачів:

- роздавальна зона, у випадку поєднання бару з елементами фастфуду;
- буфет/сік-бар, якщо у складі бару передбачено сервірування безалкогольних напоїв, закусок, кави;
- зона самообслуговування (у випадку відповідного формату) з автоматами або дисплеями для замовлення;
- візуальні комунікаційні панелі (меню, інтерактивні екрани).

Виробнича та технічна зона – група приміщень, що забезпечує приготування продукції та функціонування закладу:

- барна кухня (бек-бар) – місце приготування напоїв, обладнане холодильними вітринами, мийками, льодогенераторами;
- мийні відсіки – для посуду, келихів, барного інвентарю;
- складські приміщення – зберігання сировини, алкоголю, допоміжних матеріалів;
- кімната персоналу – місце для відпочинку та переодягання працівників.

Адміністративно-господарські приміщення включають:

- кабінет адміністрації/керівника зміни;
- технічну кімнату (мережеве обладнання, відеоспостереження, електрощитові);
- вузол обліку систем водопостачання, опалення тощо.

1.3. Особливості меблювання та обладнання барів

Меблювання та обладнання барів важливо в формуванні комфортного, функціонального та естетично привабливого середовища для споживача. Просторово-композиційна організація зали обслуговування повинна базуватись на ергономічних нормах, сценаріях використання та сучасних тенденціях дизайну інтер'єру.

Центральним елементом у планувальній структурі бару є барний фронт – зона приготування і видачі напоїв, яка водночас є ядром соціальної взаємодії. Оптимальна висота барної стійки становить 1100–1150 мм, що відповідає анатомічним параметрам дорослого відвідувача, який перебуває у вертикальному положенні або сидить на високому барному стільці (рис. 1.3.1). Для зручного користування передбачено нависання стільниці на 200–250 мм над опірною частиною сидіння [12].

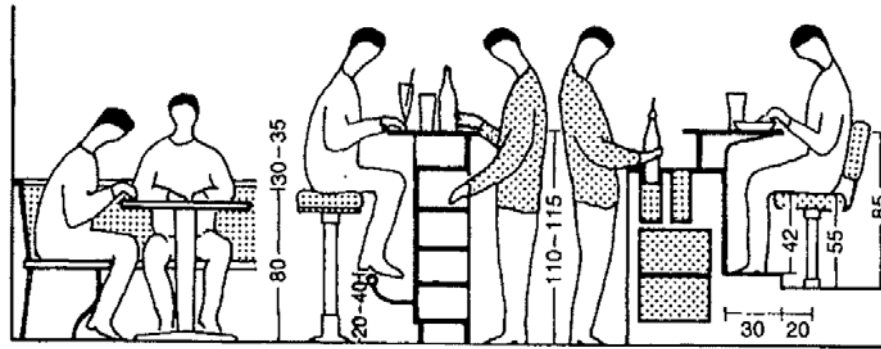


Рис. 1.1. Ергономічні параметри барного фронту [12]

Барні стільці у свою чергу мають висоту 750–800 мм, що узгоджується з міжвисотним співвідношенням стільниці й сидіння [13]. Розміщення барних сидінь передбачає міжцентрову відстань 600–700 мм (рис. 1.3.2.), що забезпечує індивідуальний простір та комфорт під час споживання напоїв [14].

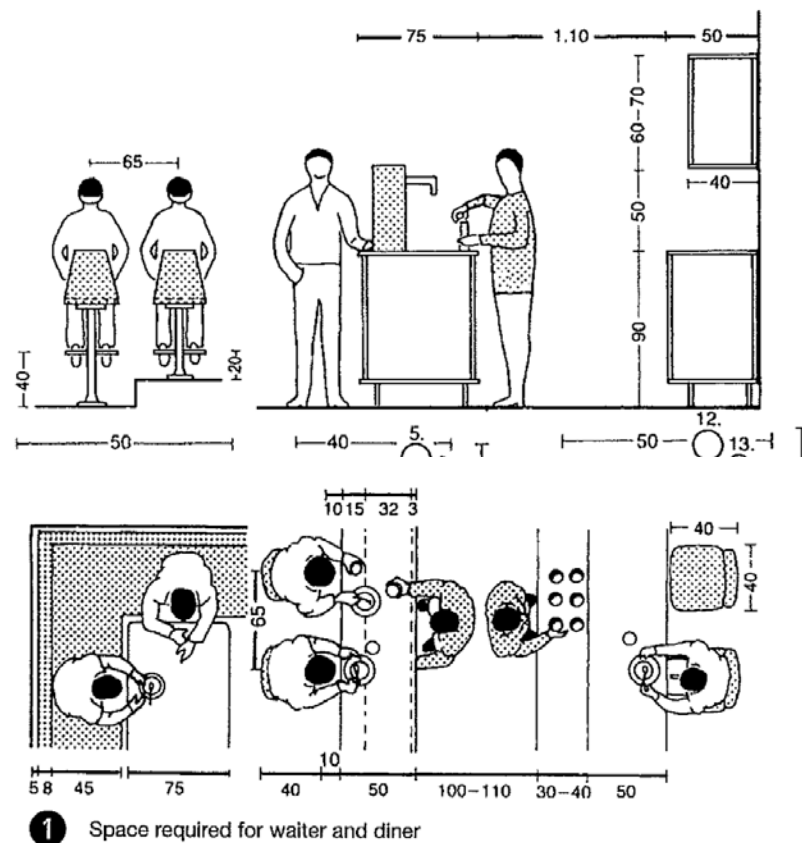


Рис. 1.2. Ергономічні параметри комфортного сидіння біля стійки бару [12]

Для зони загального розміщення (місця для сидіння за столиками) використовуються комбінації м'яких крісел, банкеток і високих табуретів. Рівень

сидіння має прямий вплив на якість комунікації: вища посадка стимулює коротші, активніші розмови, а низька – створює атмосферу тривалого перебування і релаксації [15].

Формат меблювання залежить також від сценаріїв використання: бар із акцентом на музичні події або DJ-вечірки може передбачати вільне планування з мінімально фіксованими меблями, у той час як класичні коктейль-бари тяжіють до впорядкованого ряду посадкових місць [16].

Згідно з ергономічними рекомендаціями, для комфортного споживання їжі однією особою за столом передбачається площа приблизно 60 см у ширину та 30–40 см у глибину (рис. 1.3.3.). Така конфігурація дозволяє уникнути тісноти між сусідніми відвідувачами. У разі, якщо передбачено спільне сервірування страв у центральній частині столу, рекомендується додатковий простір у 20 см, що формує загальну ширину столу 80–85 см. Якщо ж подача здійснюється порційно, достатньо 70 см, а для швидкого харчування – лише 60 см глибини стільниці [12].

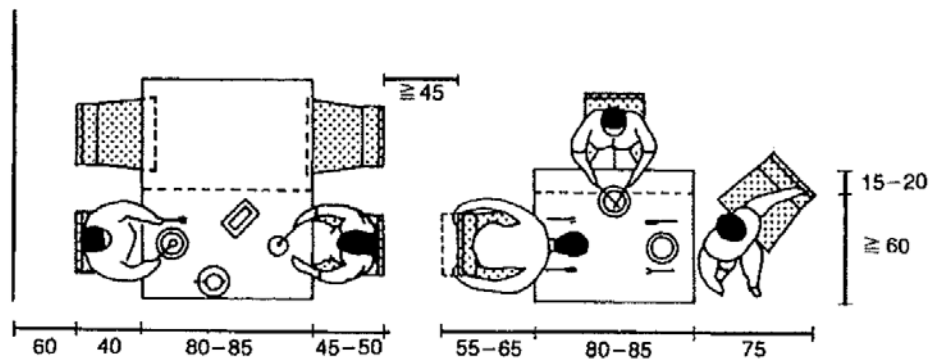


Рис. 1.3. Ергономічні розміри місця за обіднім столом [12]

Відстань між краєм столу та стіною має бути не менше 75 см, адже лише стілець займає приблизно 50 см простору. У випадках, коли цей простір виконує також функцію проходу, рекомендована відстань зростає до 100 см (рис. 1.3.3.). При застосуванні круглих столів слід враховувати, що вони потребують на 50 см більше простору у порівнянні з прямокутними, через розширене коло обслуговування (Рис. 1.3.4.) [12].

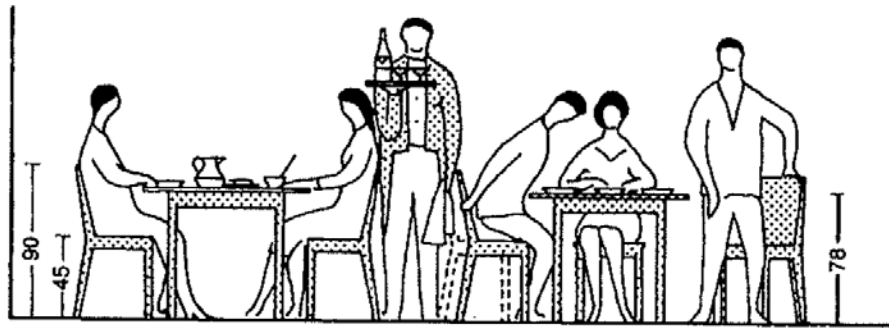


Рис. 1.4. Висотні показники меблів [12]

Зонування простору здійснюється через використання розсувних або мобільних перегородок висотою 1.5–1.8 м, які не порушують візуальної цілісності, але забезпечують приватність, що ефективно для створення зон із різним рівнем акустичного та візуального комфорту [17]. Додатково, у випадку облаштування відкритих або застлених терас, меблі повинні відповідати вимогам до стійкості до погодних умов. Рекомендовано використовувати алюмінієві, полімерні або дерев'яні елементи з вологовідштовхувальними просоченнями [18].

1.4. Художньо-композиційні рішення інтер'єрів барів

Організація простору бару. Організація простору в барі є фундаментальною передумовою його функціональності та емоційного впливу на користувача. Вона забезпечує логіку руху, зручність для персоналу та клієнтів, а також визначає атмосферу, яка формується не лише за рахунок стилю, а й за рахунок просторових сценаріїв взаємодії.

Барна зона – це центральний композиційний та функціональний елемент інтер'єру бару, де відбувається приготування та подача напоїв. Він є ядром соціальної взаємодії, адже саме тут встановлюється прямий контакт між барменом і клієнтами [12]

Посадкова зона (зона для гостей) призначена для розміщення клієнтів за столиками – індивідуально, у парах або в невеликих групах. Її організація залежить від концепції бару: у лаунж-форматі – переважатимуть м'які меблі, у гастробарі – традиційні столи зі стільцями, у коктейль-барі – комбіновані високі та низькі зони.

Комунікаційні шляхи мають бути чітко визначені, візуально помітні та достатньо широкі для безпечного проходу. Вони зв'язують вхід, посадкові місця, барну стійку, туалети, евакуаційні виходи [19].

Сервісна зона призначена для персоналу: офіціантів, барменів, адміністраторів. Її головна функція – забезпечення безперебійної роботи сервісу без перетину з основними потоками гостей. Це – сервісні станції (обслуговують 30–40 місць кожна); місця зберігання посуду, підносів, серветок; транзитні проходи до кухні, санвузлів, комор; резервні столи та стільці (інколи заховані за перегородками). І їх ефективне розміщення сервісних точок дозволяє скоротити час обслуговування на 12–15% у пікові години.

Кольорові рішення в інтер'єрі барів. Кольорова палітра є одним із найсильніших інструментів у формуванні психологічного клімату інтер'єру бару. Вона не лише впливає на естетичне сприйняття простору, але й регулює поведінкові реакції відвідувачів, тривалість їх перебування, відчуття комфорту, рівень енергії та навіть апетит.

Теплі природні кольори, такі як теракотовий, оливковий, бордовий, викликають емоційну теплоту та стимулюють соціальну активність, що особливо актуально для барів, орієнтованих на комунікацію [20]. Вони підвищують апетит, створюють відчуття привітності й полегшують адаптацію в новому середовищі.

Натомість холодні тони (сірий, синьо-зелений, графітовий) сприяють усамітненню, рефлексії, зосередженню, тому часто використовуються в зонах для індивідуального відпочинку або лаунж-просторах. Колір впливає також на відчуття часу: у теплих, динамічних кольорах час відчувається швидше, у холодних – повільніше [19].

Для барів, що функціонують переважно у вечірній або нічний час, доцільним є застосування глибоких темних відтінків: антрацит, насичений бордовий, темно-синій, із вкрапленнями акцентних кольорів – мідного, золотого, бронзового. Такі кольори формують відчуття камерності, елегантності й інтимності, які важливі для атмосфери відпочинку. У вечірніх закладах важливу роль відіграє поєднання кольору з освітленням. Контраст теплого світла з холодним дає змогу візуально розширити або звужити простір, виокремити функціональні зони та створити емоційно насичену композицію [21].

Особливо ефективним є застосування диференційованого освітлення: тепле підсвічування в зонах сидіння і холодніше – біля бару або на вертикальних площинах. Такий підхід формує візуальну ієрархію, допомагає підкреслити центр композиції (барну стійку, арт-об'єкти) й керувати поглядом відвідувача.

Колір – це також частина айдентики закладу. Вдале поєднання кольорів в інтер'єрі має відповідати: позиціюванню бару (елітний/молодіжний/авангардний); денному чи нічному сценарію функціонування; очікуванням цільової аудиторії (бізнес-гості, туристи, постійні відвідувачі).

Геометрія простору та колір здатні викликати справжні емоційні реакції, тому мають вирішальне значення ще на етапі проектування інтер'єру бару. Атмосфера бару формується не лише функціональністю, а й через естетику – колірні акценти, ритм форм і просторову організацію, що впливають на настрій, поведінку та загальний досвід відвідувача [22].

Оздоблювальні матеріали в інтер'єрі бару.

Підбір оздоблювальних матеріалів для інтер'єру бару є ключовим аспектом, що поєднує естетичну виразність, функціональність, тактильний комфорт і відповідність санітарно-гігієнічним вимогам. Матеріали, які використовуються в оздобленні, мають не лише формувати візуальний образ закладу, а й витримувати підвищене навантаження, постійний контакт із людьми, вологістю, напоями, залишками їжі, шумом та вібрацією. Саме тому сучасний

підхід передбачає застосування комбінованих рішень, які об'єднують естетику й практичність.

Оптимальним є поєднання натуральних матеріалів – таких як дерево, камінь, обпалена глина – із матовими металами на зразок чорненого алюмінію чи латуні [22]. Така комбінація сприяє формуванню у відвідувачів відчуття стабільності, впевненості, а також створює асоціації з автентичністю й сталими цінностями. Такі поверхні використовують у барних стійках, відкритих полицях, декоративних конструкціях колон або меблевих вставках. Важливе значення мають також акустичні характеристики матеріалів, особливо в зонах скупчення гостей. Для цього застосовують звукопоглинальні елементи – м'які текстильні панелі, пробкові або дерев'яні обшивки з перфорацією, панелі зі спіненого поліефіру [19]. Акустична корекція сприяє створенню комфортного простору для спілкування, зменшуючи рівень шуму та підвищуючи якість перебування у приміщенні.

Не менш важливим є врахування санітарно-гігієнічних вимог, адже поверхні повинні легко очищуватися та бути стійкими до вологи, жиру й хімічних засобів. У цьому контексті використовують матеріали з водовідштовхувальними властивостями: керамограніт, кварцвінілові панелі, HPL-ламінати, а також фарби з антибактеріальним ефектом. В робочих зонах персоналу та у вхідній групі доцільно застосовувати протиковзкі покриття, особливо при ризику розливу рідин.

У випадку обмеженого простору важливим прийомом є візуальне розширення приміщення. Це досягається за допомогою дзеркальних або глянцевих поверхонь, які посилюють глибину простору за рахунок відбиття світла [21]. Поєднання матових і блискучих фактур також підсилює візуальну динаміку, роблячи інтер'єр більш виразним. Крім того, м'які текстильні вставки, такі як оббивка меблів, штори або декоративні панелі, не лише пом'якшують звук, а й додають простору затишності.

Сучасні тенденції включають активне використання інноваційних матеріалів, зокрема нанопокриттів і біофільних текстур. Наноматеріали

застосовуються як захисні шари для поверхонь, які запобігають накопиченню бактерій, пилу, жирів, мають антистатичний ефект і є простими у догляді. Біофільні текстури – мохові панелі, глина, дерево з відкритими порами – створюють ефект природного середовища, що позитивно впливає на психоемоційний стан відвідувача. Також популярності набирають екологічні композити на основі перероблених матеріалів та натуральних волокон, які поєднують стійкість до зносу з приємною естетикою. Використання таких матеріалів підвищує експлуатаційний ресурс інтер'єру та водночас відповідає принципам сталого розвитку [23].

Таким чином, оздоблювальні матеріали в інтер'єрі бару повинні не лише підсилювати дизайнерську концепцію, а й відповідати вимогам практичності, акустичного комфорту, санітарної безпеки та сучасної естетики, що базується на природності й тактильній автентичності.

Висновки до розділу 1

У першому розділі було здійснено комплексний аналіз теоретичних основ проєктування інтер'єрів барів як об'єктів ресторанного господарства. Визначено ключові вимоги до планування таких закладів, зокрема відповідність чинним державним будівельним нормам щодо пожежної безпеки, санітарії, інженерного забезпечення, інклюзивності та ергономіки.

Проаналізовано функціонально-зонавальну структуру барного простору, яка має включати зону обслуговування (барну стійку), посадкові місця з різним сценарієм перебування, санітарно-гігієнічні блоки та виробничі приміщення. Підкреслено важливість логістичної ефективності простору та комфорту для відвідувачів і персоналу.

Окрему увагу приділено вимогам до меблювання та обладнання, з акцентом на функціональність, безпечність, адаптивність та відповідність

естетиці інтер'єру. Було розглянуто роль модульних меблів та сценарних рішень, які дають змогу трансформувати простір залежно від потреб закладу.

Розкрито художньо-композиційні принципи, що застосовуються у сучасному дизайні барів. Визначено, що візуальна концепція інтер'єру має формувати атмосферу, що відповідає стилю закладу, зокрема через використання кольорової палітри, матеріалів, форм та декоративних елементів.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРІВ БАРІВ

2.1. Аналіз реалізованих проєктів барів в Україні та світі

Для комплексної оцінки дизайнерських рішень було відібрано низку об'єктів, які демонструють характерні підходи до функціонально-планувальної структури, меблювання, оздоблення, а також художньо-естетичного оформлення. Нижче представлено п'ять прикладів іноземних барів і один український, що дозволяє здійснити порівняльний аналіз та виявити спільні риси й відмінності у дизайні простору бару на міжнародному та національному рівнях.

Бар «The Dead Rabbit» (Нью-Йорк, США)

Стиль: ретро / класичний паб із британськими мотивами

Просторова структура бару сформована навколо двох основних приміщень: перше виконує функцію загальної зали для обслуговування відвідувачів, друге – слугує камерним простором для більш приватного відпочинку, що забезпечує зонування за ступенем соціальної взаємодії. Барна стійка відіграє роль центрального композиційного ядра, довкола якого організовано розміщення сидінь і столиків. Така організація підтримує традиційну модель пабного сервісу, орієнтованого на спілкування у форматі «бармен-гостя».



Рис. 2.1. Інтер'єр бару «The Dead Rabbit» [24]

Меблі виконані у класичному стилі з використанням масиву дерева, із глибокими відтінками – темний дуб, венге. Застосовуються дерев'яні барні стільці з високою посадкою, класичні столи, що створюють відчуття стабільності та автентичності. Обладнання непомітно інтегроване в композицію, що підтримує історичну стилістику інтер'єру (рис. 2.1.).

Основна увага зосереджена на автентичних матеріалах: дерев'яні панелі, декоративна цегла, кам'яні вставки. Стелі виконані з дерев'яними балками, що візуально знижує простір і підсилює ефект камерності. Освітлення – приглушене, точкове, з використанням реплік старовинних світильників, що імітують газові лампи. Це підсилює історичну атмосферу та комфортне сприйняття простору в умовах вечірнього функціонування.

Дизайн інтер'єру відтворює естетику британського бару ХІХ століття з акцентом на ретро-елементи: антикварні аксесуари, колекції книг, гравюри, які органічно інтегровані у композицію. Загальна стилістика підтримує концепцію «живої історії» – в інтер'єрі використано багато деталей, що створюють наратив, зокрема згадки про ірландсько-американське культурне коріння, притаманне пабній культурі Нью-Йорка [25].

Бар «Clover Club» (Бруклін, США)

Стиль: індустріальний з елементами вінтажної елегантності

Інтер'єр бару “Clover Club” організований у форматі подовженого лінійного простору, де барна стійка простягається уздовж однієї зі стін, утворюючи основну вісь просторової композиції. Така планувальна модель дозволяє одночасно розміщувати відвідувачів уздовж бару, забезпечуючи ефективну взаємодію з барменом, та розміщувати окремі групи гостей за класичними столиками, що формує багаторівневу сервісну структуру. В задній частині приміщення розташовано затишні зони для більш приватного відпочинку – з м'якими диванами та напівізольованими сидіннями.

Меблі поєднують індустріальну простоту з ретельно підібраними вінтажними деталями. Основними матеріалами є темні породи дерева, кована сталь та латунь. Барні стільці та столи вирізняються простотою форм, але мають

елементи декоративної обробки: зістарена шкіра, латунні клежки, заклепані деталі. Особливу увагу приділено ергономіці – висота барних сидінь і стільниць відповідає класичним стандартам барного середовища.

Інтер'єр оздоблено в стилі нью-йоркського лофту з використанням оригінальної цегляної кладки, відкритих металевих конструкцій та стель із балками. Ці елементи не приховуються, а підкреслюються як ключові композиційні акценти. Додатково використовуються натуральні матеріали, зокрема дерев'яні панелі та підлога з темного дуба. В інтер'єрі широко представлені декоративні вставки у вигляді старовинних дзеркал, латунних світильників, полиць із колекційними пляшками, що формують ностальгійний ретро-настрій. Освітлення приглушене, тепле, з домінуванням точкових джерел – бра, підвісні лампи та свічкоподібні люстри [26].

Загальний образ «Clover Club» формує інтерпретацію індустріального стилю через призму елегантної історичності. Дизайн звертається до естетики кінця XIX – початку XX століття, створюючи атмосферу, що поєднує дух джазової епохи та нью-йоркського постіндустріального контексту. Простір бару виконує не лише утилітарну функцію, але й виступає майданчиком культурної репрезентації – тут регулярно проходять музичні вечори, дегустації, події для локальної громади. Саме тому художній стиль інтер'єру балансує між автентичністю і витонченістю, що характерно для так званих «спік-ізі»-барів з «прихованою» історією (рис. 2.2.)



Рис. 2.2. Інтер'єр бару «Clover Club» [26]

Бетонні стіни, відкриті металеві балки на стелі, поєднання темних кольорів та металевих елементів. Оздоблення поєднує грубість індустриальних матеріалів з вишуканістю простого дизайну. Відчуття урбаністичного простору з акцентом на сучасний мінімалізм. Основна увага зосереджена на текстурах і матеріалах – бетон, метал, дерево.

Бар «The Aviary» (Чикаго, США)

Стиль: футуристичний / молекулярний / концептуальний мінімалізм

«The Aviary» – це один із найяскравіших прикладів того, як простір бару може трансформуватися у сцену для театралізованого гастрономічного дійства. Планування простору організоване з урахуванням концепції "відкритого бару без барної стійки" – замість звичної стійки використовується роздільне обслуговування столиків, що розташовані в напівінтимних зонах. Це дозволяє персоналу демонструвати процес приготування коктейлів із елементами молекулярної гастрономії без зайвих бар'єрів, роблячи кожен стіл центром індивідуальної уваги [27].

Приміщення поділено на кілька функціональних зон: основна дегустаційна зала, приватні кімнати та технічна лабораторія, у якій створюються коктейлі з використанням спеціалізованого обладнання. Простір підтримує ідею «невидимого бару», де головну роль відіграє сервіс, а не демонстрація приготування (рис. 2.3.).



Рис. 2.3. Інтер'єр бару «The Aviary» [28]

Меблювання в інтер'єрі є естетично стриманим, але високотехнологічним. Використовуються меблі з графітових матеріалів, з ідеальною геометрією, оббиті тканиною глибоких насичених тонів – синій, темно-зелений, сірий. Столи мають приховані відділення для подачі елементів гастрономічного шоу. Вся техніка, зокрема апарати для кавітації, сухого льоду, карбонації, розташована в окремій лабораторії й не є частиною видимого інтер'єру. У цьому проявляється стратегія «візуальної чистоти простору»[29].

Інтер'єр оформлено в сучасному мінімалістичному стилі з домінуванням текстурованих графітових поверхонь, матових панелей, латунних акцентів. Стіни облицьовані темним деревом і акустичними панелями, що приглушують зовнішні шуми й концентрують увагу на події за столом. Освітлення точкове, розташоване знизу або збоку для створення театралізованого світлового сценарію, що підкреслює візуальні ефекти напоїв (дим, бульбашки, пари).

Інтер'єр «The Aviary» – це не просто естетичний простір, а складова концепції мультисенсорного досвіду. Він побудований за принципом синестезії: зорові, тактильні, смакові та ароматичні враження зливаються в унікальний сценарій. Дизайн спирається на футуристичну естетику та філософію гастрономічного перформансу. Художнє оформлення включає мінімалістичні скульптури, абстрактні настінні елементи, прозорі ємності з ароматичними композиціями. Такий підхід демонструє еволюцію барної культури до інтелектуального продукту, в якому дизайн простору стає частиною гастрономії.

Бар «Le Perchoir Ménilmontant» (Париж, Франція)

Стиль: еклектичний / бохо / урбаністичний даховий лаунж

Le Perchoir розташований на даху житлово-офісної будівлі Парижу, й сам формат rooftop-бару зумовлює просторову структуру - відкритий майданчик з панорамними видами на місто. Простір організовано навколо центральної барної зони, з якої відкривається радіальне розміщення меблів: м'які лаунж-зони, поєднані з низькими столиками, а також групи посадкових місць на терасах (рис. 2.4.) . Поділ на функціональні зони відбувається за допомогою легких

перегородок з рослинності, текстильних фрагментів та навісів, що утворюють затінені куточки для приватного перебування [30].



Рис. 2.4. Інтер'єр бару «Le Perchoir Ménilmontant» [31]

Характерною ознакою є поєднання легких, мобільних меблів з елементами hand-made: ротангові крісла, дерев'яні лави, подушки, невисокі журнальні столики. У барній зоні використано високі барні стільці, виконані з металу та дерева. Меблі мають ознаки зістарювання, що формує естетику недосконалої природності - ключову для стилю бохо. Зони з відкритим вогнем (камін або свічки) також інтегровані у вечірній сценарій використання, що забезпечує багатoshарову композицію простору.

Інтер'єр (а точніше - екстер'єр) оформлено з використанням екологічних, простих і природних матеріалів: необроблене дерево, тканина, метал, природний камінь. Основними декоративними елементами є зелені рослини - як у контейнерах, так і вертикальних садах. Освітлення представлено гірляндами, ліхтарями на гілках, підвісними лампами, що створюють атмосферу неформального вечора під відкритим небом.

Le Perchoir демонструє типовий для паризької rooftop-сцени стиль урбаністичного бохо-шик з елементами етнічного декору, вторинного використання матеріалів та природного зонування. Основна емоційна стратегія інтер'єру - формування «оази на даху», де відвідувачі можуть втекти від міської метушні та зануритися у невимушене соціальне середовище. Стиль підкреслює відкритість, мультикультурність і гармонію з довкіллям. Ввечері простір

трансформується за допомогою м'якого освітлення та музики, набуваючи ознак лаунж-клубу з відкритим небом.

Бар «The Book Club» (Лондон, Великобританія)

Стиль: індустриальний, креативний лофт, мультифункціональний культурний простір

«The Book Club» є прикладом креативного простору нового покоління, що поєднує функції бару, коворкінгу, галереї, арт-платформи й вечірнього клубу. Планувальна структура побудована за принципом відкритого простору з адаптивними функціональними зонами: основний зал із барною стійкою, гнучкі посадкові місця (столи для роботи вдень і комунікації ввечері), арт-зони з виставками, ігрові простори (настільний теніс), а також підвальний рівень для музичних подій та DJ-сетів [32].

Меблі є функціонально гнучкими, часто трансформованими - легкі столи й стільці, з можливістю швидкого переналаштування простору. Стиль - поєднання брутального індастріалу (метал, бетон, фанера) з вінтажними та «upcycled» елементами. Деякі меблі виконані з вторинної сировини або мають сліди зістарення, що є частиною концепції екологічної свідомості [33].

Інтер'єр підтримує естетику постіндустріального простору: відкриті вентиляційні труби, бетонні підлоги, пофарбовані цегляні стіни, графіті й художні інсталяції. Велику роль відіграють змінні арт-об'єкти - художні виставки регулярно оновлюються, і стіни часто використовуються як галерейні площини. Освітлення багат шарове - від базового функціонального до точкового підсвічування арт-об'єктів та барної зони [32].

Інтер'єр «The Book Club» відображає ідею демократичної культури, де барна атмосфера інтегрується з інтелектуальною й візуальною активністю. Стилiстично простір поєднує урбанізм, артхаус і вільну клубну естетику. Акценти робляться на графічному дизайні, афішах, світлових панелях та авторських інсталяціях. Це місце, де інтер'єр не лише обрамлює подію, а є її частиною. Присутність творчого хаосу (еклектика стилів, непретензійні меблі) формує відчуття свободи й простору для самовираження (рис. 2.5.)



Рис. 2.5. Інтер'єр бару «The Book Club» [33]

Бар «Галицька алхімія» (Львів, Україна)

Стиль: містичний готичний / фентезі-арт / театр у просторі

Інтер'єр «Галицької алхімії» розгортається як сценографічна вистава, в основі якої - міфологізований образ алхіміка-галицького вченого. Простір поділений на кілька функціональних зон: зала з центральною барною стійкою, обідні столи, окремі напівізольовані зони, а також підвальний рівень із тематичними кімнатами. Барна зона є ключовим елементом – вона стилізована під лабораторію алхіміка, де подача коктейлів відбувається з використанням колб, сухого льоду, трубок і пари, що створює ефект таємничості. Просторове зонування здійснено завдяки багаторівневості, розсувним шторам, світловим сценаріям [34].

Меблі в барі виконані з темного дерева, з декоративними кованими елементами. В інтер'єрі присутні шафи-вітрини з флаконами, старовинні столи, стільці з високими спинками, елементи латуні, а також унікальні авторські меблі - наприклад, столи з інтегрованими «алхімічними» символами. У декоративному наповненні активно використано предмети ретро-естетики, псевдонаукові атрибути: глобуси, склянки, об'ємні книги, хімічні колби, а також об'ємні фрески на стінах (рис. 2.6.).

Оздоблення підтримує атмосферу алхімічного кабінету. Стелі аркові або декоровані ліпниною, стіни покриті патинованою штукатуркою або декоративним цегляним муруванням. В обробці використовуються кольори чорний, темно-бордовий, мідний. Освітлення - ключовий інструмент створення

емоційної глибини: використовуються свічкоподібні бра, підсвітка знизу, галогенові лампи, вітражні світильники. Декоративні об'єкти інтегровані в архітектуру: наприклад, алхімічні кола - у вигляді розпису або об'ємних медальйонів на стінах [35].

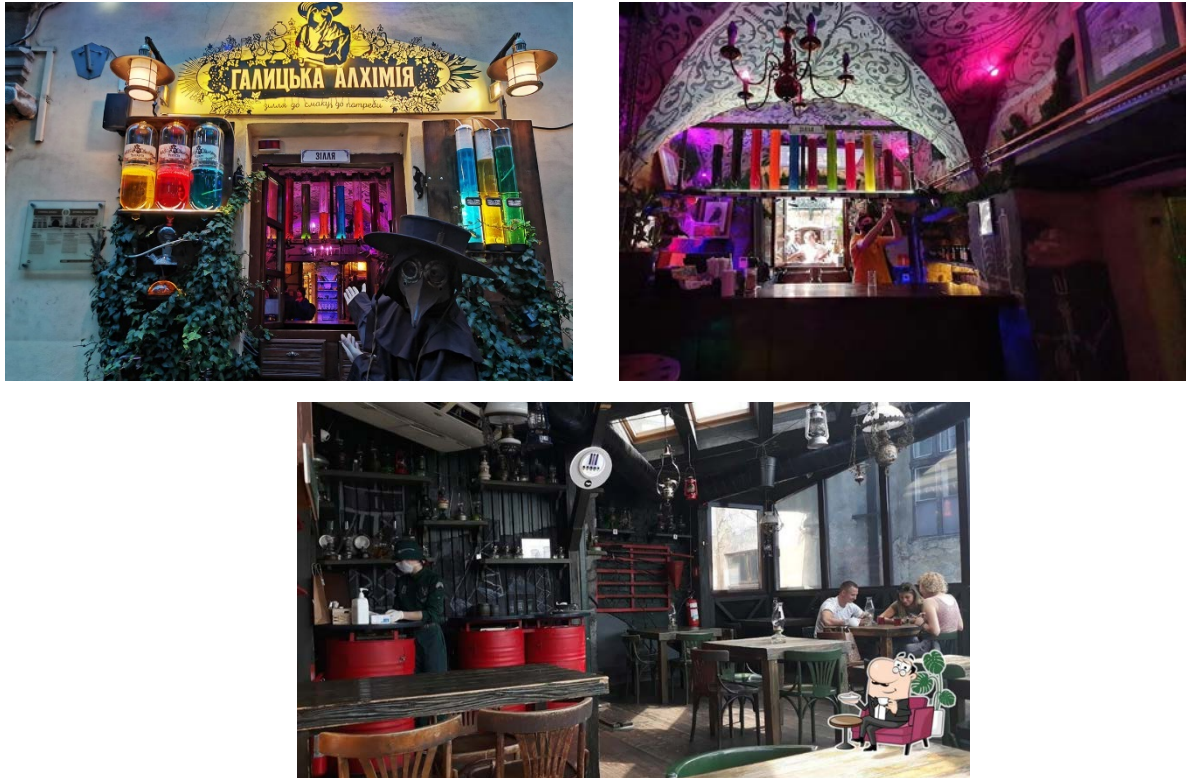


Рис. 2.6. Інтер'єр бару «Галицька алхімія» [35]

Концепція бару побудована на поєднанні локального (галицького) фольклору та псевдонаукової міфології алхімії. Стиль – гібрид готики, містицизму та театральної фентезійної естетики. Основний художній прийом – імерсивність: відвідувач не просто споживає, а потрапляє в атмосферу «алхімічного експерименту». Простір включає багаточасові сенсорні елементи: звук, світло, запахи, пар. Таким чином, бар формує синестезійний досвід у межах закритого архітектурного середовища.

Аналіз інтер'єрів шести унікальних барів із США, Великобританії, Франції та України виявив широке розмаїття підходів до проєктування, функціонально-просторової організації та художньо-стильових рішень. Попри географічні та культурні відмінності, простежуються спільні тенденції, які формують сучасну

концепцію барного середовища як складного синтезу естетики, функціональності та досвіду.

Перш за все, функціонально-планувальні рішення все більше тяжіють до гнучкості та багатозональності. Бари, що працюють у денному й нічному режимах, адаптують простір до різних сценаріїв – від індивідуального відпочинку до групових івентів. Зони барного фронту все частіше перетворюються на сцени соціальної взаємодії (The Dead Rabbit, Clover Club), а в деяких випадках – на гастрономічний театр (The Aviary). У rooftop-форматах (Le Perchoir) та мультифункціональних просторах (The Book Club) зона бару інтегрується з культурною чи відпочинковою функцією. Український кейс «Галицька алхімія» показує приклад сценарного дизайну, де кожна зона виконує не лише сервісну, а й емоційно-імітаційну функцію.

Меблювання в більшості розглянутих прикладів виконує не тільки ергономічну роль, але й виступає носієм айдентики. У проєктах типу Clover Club і The Dead Rabbit меблі підкреслюють спадкоємність класичних традицій (вінтаж, дерево, шкіра), тоді як у The Aviary – повна відмова від декоративності на користь технологічної мінімалістичності. У The Book Club переважають меблі-трансформери з елементами upcycling, що відображає стратегію екоусвідомленого дизайну. У «Галицькій алхімії» ж меблі – частина концептуального наративу.

Оздоблення та матеріали у кожному закладі репрезентують різні підходи до створення атмосфери: від індустриального сирого бетону (The Book Club) до сценічно-постдраматичних текстур (The Aviary, Галицька алхімія). Бари все частіше відмовляються від стерильного мінімалізму на користь тактильного досвіду: дерево, метал, тканина, декоративна штукатурка. Помітна тенденція до використання біофільних елементів, вторинних матеріалів, зонування за допомогою освітлення, а також поєднання відкритих і закритих функціональних модулів.

Художньо-стильове рішення більшості барів виходить за межі утилітарного дизайну. Вони перетворюються на повноцінні концептуальні

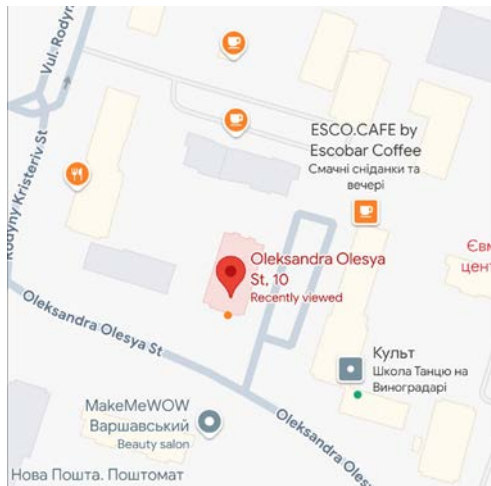
простори, де інтер'єр - це частина маркетингової, ідеологічної й культурної стратегії закладу. Від театральної алхімії до урбан-бохо, від артхаусного лофту до молекулярного футуризму - інтер'єр стає не фоном, а формою взаємодії з клієнтом.

Таким чином, сучасний бар - це не просто місце споживання напоїв, а мультимодальний соціальний простір, де дизайн, функціональність і емоція взаємодіють у реальному часі. Кожен із проаналізованих прикладів репрезентує новий стандарт інтер'єрного проєктування в сфері HoReCa: емоційно заряджений, естетично завершений та адаптований до сценаріїв сучасного міського життя.

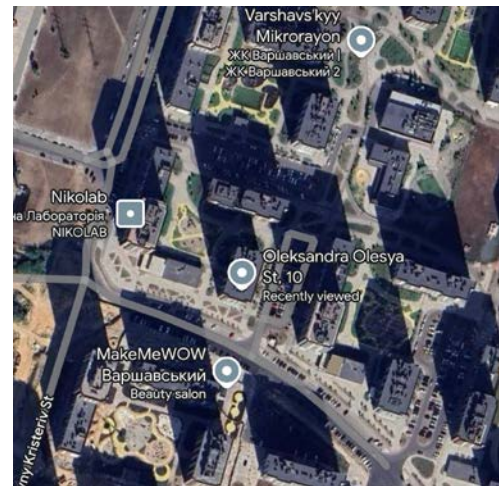
2.2. Загальна характеристика архітектурної ситуації об'єкту проєктування

Об'єктом для проєктування інтер'єру бару обрано нежитлове приміщення, розташоване в громадській будівлі за адресою: м. Київ, вулиця Олександра Олеся, будинок 10. Локація вирізняється активним урбаністичним середовищем Подільського району, безпосередньою близькістю до великого торговельно-розважального центру «Retroville», а також високим рівнем пішохідного та транспортного трафіку, що створює сприятливі передумови для комерційного використання простору в сфері ресторанного господарства.

Для проєктування інтер'єру бару було обрано весь простір цокольного поверху загальною площею 155 м². Просторові параметри приміщення дозволяють реалізувати функціонально-планувальну структуру, необхідну для повноцінного функціонування барного закладу: організації зони обслуговування, барного фронту, посадкових місць, сервісних і технічних приміщень. Додаткову привабливість об'єкта забезпечують зручне транспортне сполучення (наявність автобусних і маршрутних ліній), а також наявність паркувальних місць поблизу будівлі, що сприяє підвищенню комфортності для потенційних відвідувачів (рис. 2.7.).



а)



б)

Рис. 2.7. Місцезнаходження закладу на карті:

а) розташування об'єкта на карті міста; б) фото зі супутника

2.3. Вихідні дані і технічне завдання для проєктування бару

Для проєктування бару було обрано весь простір цокольного приміщення, а саме 155 м² (рис. 2.8.). Було розроблено такі зони:

- Барна зона;
- Зона для відвідувачів;
- Кухонно-виробнича зона для персоналу;
- Санвузол для відвідувачів;
- Санвузол для осіб з інвалідністю;
- Хол (вестибюльна група).

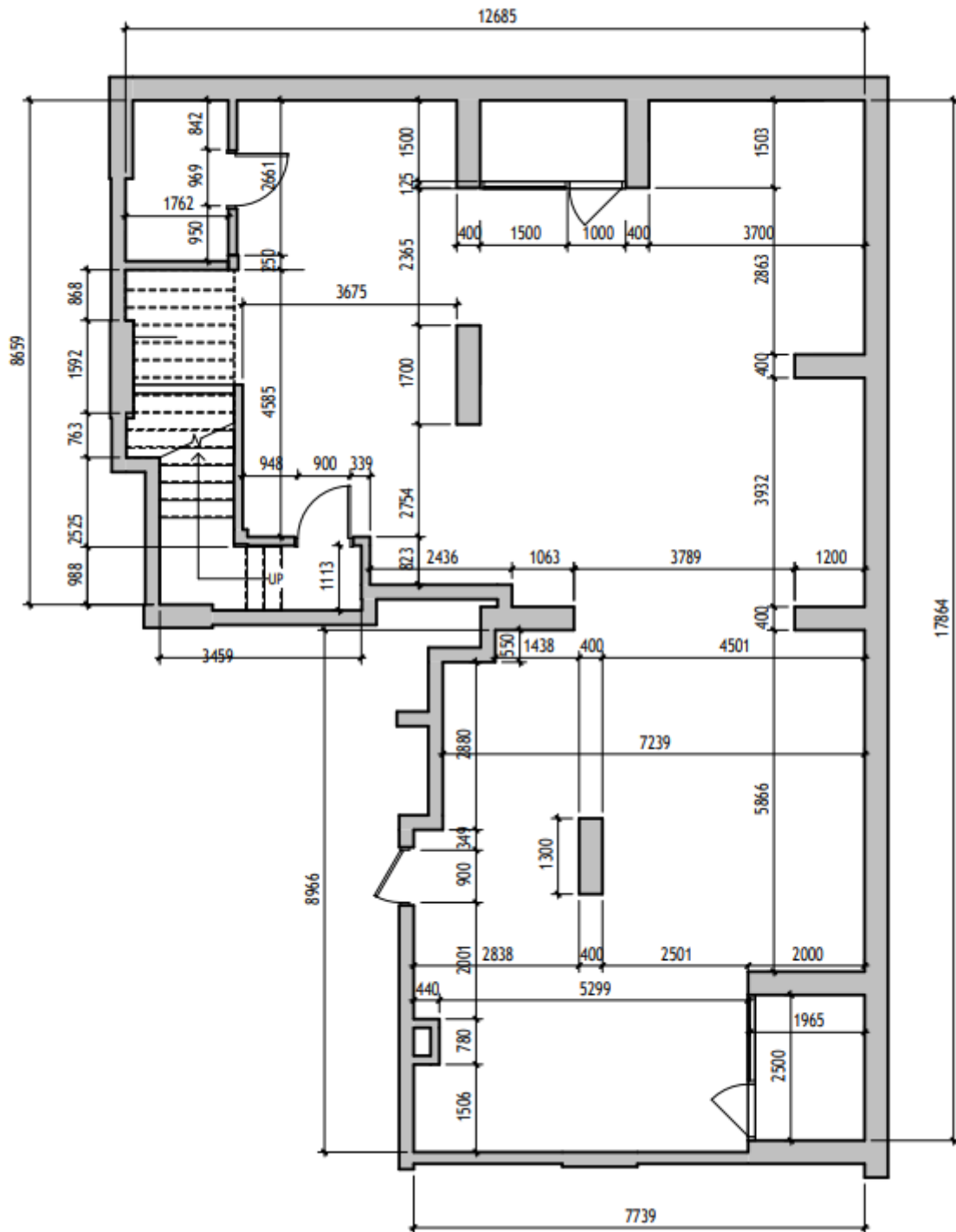


Рис. 2.8. Креслення існуючого стану приміщення

Технічне завдання

Місцезнаходження об'єкта: м. Київ, вул. Олександра Олеся, 10.

Загальна характеристика об'єкта: Об'єктом проектування є цокольне (підвальне) приміщення площею 150 м² із висотою стель 3,3 м. Простір має два повноцінні входи: основний вхід для відвідувачів та запасний вхід, який одночасно виконує функцію входу для осіб, що пересуваються на кріслах

колісних. Приміщення обладнане двома сонячними колодязями з дверними прорізами, що забезпечує додатковий приплив природного світла та вентиляцію.

Ціль проєктування: Створити дизайн-проєкт бару, розрахованого на одночасне перебування 30–40 осіб і обслуговування персоналом у складі 3–4 працівників. Проєкт має передбачити комфортне та безпечне функціонування для різних категорій відвідувачів, у тому числі маломобільних груп населення.

Функціонально-планувальна структура повинна включати наступні зони:

- вхідна група (хол/вестибюль);
- зона барної стійки;
- кухня (місце для зберігання, підготовки та видачі холодних закусок);
- туалетна кімната загального користування;
- туалет для осіб з інвалідністю (згідно з ДБН В.2.2-40:2018 [2]);
- зона відвідувачів із посадковими місцями різних типів.

Вимоги до зонування та посадкових місць:

- передбачити місця для індивідуального швидкого обслуговування (біля барної стійки);
- забезпечити простір для групових компаній у комфортних зонах з м'якими меблями;
- передбачити мінімум одне місце, пристосоване для осіб на кріслах колісних, з відповідним маневровим простором (не менше 3 м²);
- барна зона повинна бути ергономічно організована для роботи одного–двох барменів із достатнім простором для переміщення та зберігання продукції.

Функціональні вимоги до кухні:

- наявність холодильного обладнання великого об'єму;
- виділення зони для підготовки та нарізки холодних закусок;
- передбачення мийної ділянки та стелажів для інвентарю.

Стильове та концептуальне рішення: Інтер'єр проєктується в стилі біодизайн з етнічними та східними мотивами, що має візуально та емоційно

наближати відвідувача до природи. Композиційна структура повинна бути підкреслена цікавим авторським світловим сценарієм, який поєднує тепле та акцентне підсвічування для зонального виділення функціональних блоків.

2.4. Обґрунтування концепції дизайн-проекту

Концепція дизайн-проекту бару в ретро-стилі базується на ідеї створення затишного, впізнаваного простору, що викликає теплі емоції ностальгії та занурює у романтику минулого - насамперед у естетику 1960–1980-х років. У центрі стилістичного рішення - відтворення характерних рис інтер'єрів того періоду: поєднання природних матеріалів із лакованими поверхнями, м'які округлі форми меблів, контрастні кольорові поєднання, геометричні візерунки та гра зі світлом.

Простір бару просякнутий духом дружнього спілкування, легкості, свободи та ретельно продуманої простоти. Центральну роль у формуванні візуального образу відіграють матеріали. Основу складає натуральне дерево з теплим та холодними медовим відтінком і помітною текстурою, яке використовується для стінових панелей, підлоги та меблів. Поверхні барної стійки і столів виконані з ламінованого або глянцевого пластику, у світлих тонах, які нагадують заклад

Доповнюють матеріальну палітру хромовані деталі, штучна шкіра, фактурний текстиль і скло із характерною світлорозсіювальною текстурою. Неонові вивіски які доповнюють та розкривають атмосферу. Світло в інтер'єрі відіграє емоційно-сценарну функцію. Застосовуються комбіновані джерела: декоративні люстри з кольорового скла, торшери на високих ніжках, вбудовані точкові світильники та вінтажні неонові вивіски. Вони забезпечують приглушене, тепле освітлення, що формує «інтимну» атмосферу - ідеальну для вечірніх розмов, романтичних зустрічей або неквапливого відпочинку за коктейлем.

Меблювання простору підпорядковане принципам ретро: низькі столи з круглими або овальними стільницями, м'які дивани з дерев'яними підлокітниками, крісла з плавними лініями спинок. Оббивка меблів виконана зі шкіри, що є популярним рішенням з тих років. Декор складається з ностальгійних деталей: вінтажних афіш, старих радіоприймачів, грамофонів, гітар та програвачів.

Функціональне зонування продумане з урахуванням сценаріїв перебування. Простір поділено на декілька зон: барну, лаунж-зону з м'якими диванами, окремі столи для компаній та індивідуальні посадкові місця. Окрема увага приділена інклюзивності: облаштовано зручний вхід, адаптовану санітарну кімнату та комфортне розміщення для людей з інвалідністю.

Технічна концепція проєкту включає сучасні рішення: енергоощадне світлодіодне освітлення у ретро-оправах, систему вентиляції з прихованим монтажем, використання лаків та фарб із низьким вмістом шкідливих речовин. Усі матеріали безпечні для здоров'я й екологічно чисті, що забезпечує здоровий мікроклімат без втрати автентичності стилю.

Таким чином, ретро-стиль в інтер'єрі бару - це не просто стилізація під минуле, а глибокий художній наратив, що апелює до емоцій, пам'яті та естетичної ностальгії. Простір оживає через тактильність, м'яке світло, колір і деталі – і стає не лише місцем споживання напоїв, а справжнім соціальним середовищем, де кожен може відчути затишок, спокій та відновлення. Ретро як стиль тут набуває нового значення - не музейного, а життєвого, відкритого для нових спогадів і вражень.

Висновки до розділу 2

На основі аналізу архітектурної ситуації, технічного завдання та концептуального підходу до оформлення інтер'єру було сформовано комплексне бачення реалізації дизайн-проєкту бару, що відповідає сучасним

функціональним, естетичним та екологічним вимогам. Об'єкт розташований у сприятливій міській локації – Подільському районі м. Києва, в безпосередній близькості до великого торговельно-розважального центру, що забезпечує постійний потік потенційних відвідувачів. Це створює стабільну соціально-економічну основу для ефективної експлуатації закладу громадського харчування.

Архітектурно-планувальні параметри обраного приміщення площею 155 м², із висотою стель 3,3 м, двома повноцінними входами та природним освітленням завдяки сонячним колодязям, дають можливість реалізувати повноцінну функціонально-планувальну схему. Вона охоплює зони барної стійки, посадкових місць для різних типів відвідувачів, кухонно-виробничу зону, санвузли (в тому числі для осіб з інвалідністю), а також групу холу.

Продумане зонування відповідає нормам інклюзивного простору та ергономіки, забезпечуючи комфортне пересування, ефективне використання площі та зручність як для гостей, так і для персоналу. Розроблене технічне завдання визначає чіткі параметри місткості (30–40 осіб), склад персоналу (3–4 працівники), необхідні типи меблювання та специфіку кухонного обладнання. Особлива увага приділяється відповідності державним будівельним нормам щодо доступності простору для осіб з інвалідністю. Це забезпечує не лише функціональну, але й соціально значущу складову проєкту.

Концепція інтер'єру, заснована на поєднанні ретро стилю, формує візуальну ідентичність простору, орієнтовану на емоційний комфорт, занурення у багатство культурних форм та відчуття духовної гармонії. Такий підхід передбачає використання вінтажних та ретро матеріалів – натурального дерева, льону, ротангу – що забезпечує здоровий мікроклімат і сприяє сталому розвитку. Колористичне рішення, побудоване класичній ретро палітрі, Таким чином, запропонований підхід до проєктування бару дозволяє поєднати функціональність, естетику та ретро атмосферу у межах єдиного дизайн-рішення.

Інтер'єр відповідає вимогам комерційного простору та створює унікальне середовище, яке приваблює відвідувачів, формує позитивний користувацький досвід та підтримує актуальні архітектурно-дизайнерські тенденції сталого розвитку й культурної виразності.

РОЗДІЛ 3

РОЗРОБКА ДИЗАЙН-ПРОЄКТУ ІНТЕР'ЄРУ БАРУ

3.1 Функціонально-планувальні рішення інтер'єру бару

На основі аналізу вихідних даних, технічного завдання та існуючого стану приміщення було визначено необхідність перепланування цокольного простору з метою організації функціонального та комфортного барного середовища. Об'єктом проєктування обрано цокольне приміщення площею 155 м² з висотою стелі 3,3 м, що має два входи – основний та запасний, який також пристосований для осіб, що пересуваються на кріслах колісних.

Простір обладнаний сонячними колодязями, що сприяють надходженню природного світла та покращенню вентиляції. Враховуючи надані технічні умови, зокрема потребу розмістити до 40 відвідувачів і персонал із 3–4 осіб, було розроблено нову функціонально-планувальну організацію простору. Зони організовані з урахуванням ергономіки, доступності та безпеки відповідно до чинних будівельних норм.

До основних зон після перепланування належать (рис. 3.1.):

- Хол – вхідна група (вестибюль), яка забезпечує перше враження від простору та плавний розподіл потоків;
- Бар – барна зона, розміщена у центральній частині приміщення, з достатньою площею для роботи барменів, місцями для швидкого обслуговування та зоною зберігання;
- Зона відвідувачів, яка включає індивідуальні посадкові місця біля барної стійки, столики для невеликих компаній, а також лаунж-зону з м'якими меблями;
- Санітарний блок (санвузли), що складається з туалетної кімнати загального користування та санвузла для осіб з інвалідністю;

- Кухонно-виробнича зона (кухні та персоналу), де передбачено місця для зберігання продукції, приготування та видачі холодних закусок, а також мийна ділянка.

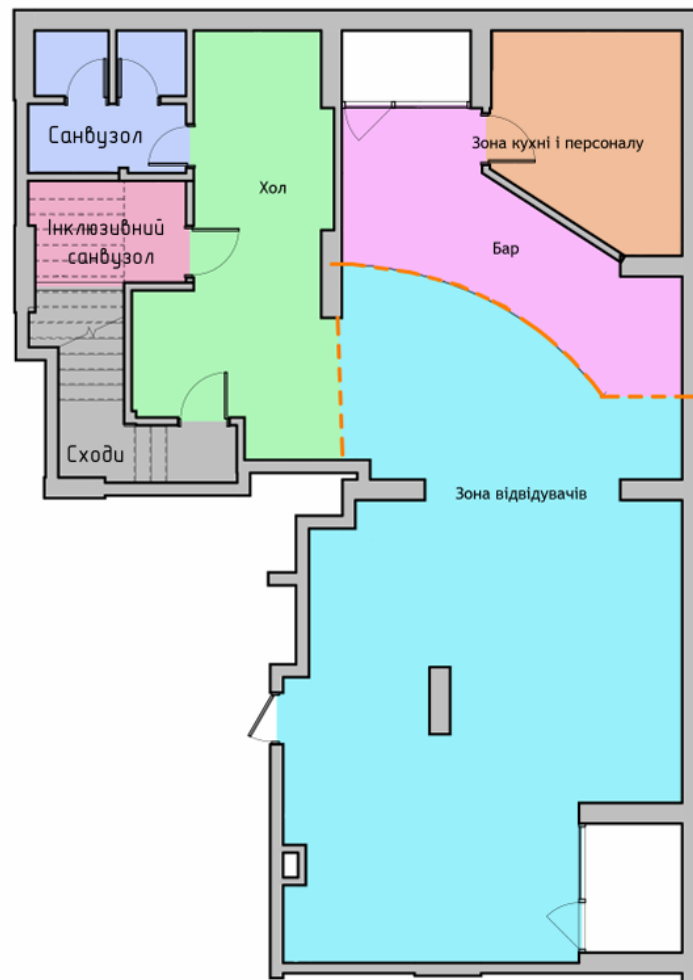


Рис. 3.1. Зонування приміщення після перепланування

Під час розробки концепції перепланування було приділено особливу увагу інклюзивності: ширина проходів не менше 0,9 м, санвузол обладнаний згідно з вимогами ДБН В.2.2-40:2018 [2], передбачене адаптоване місце для осіб на кріслах колісних у зоні відвідувачів.

На основі технічного завдання також розроблено дизайн-рішення, що поєднує біодизайн із ретро-естетикою 1960–1980-х років, із використанням природних матеріалів, округлих форм, геометричних візерунків та авторських

світлових сценаріїв. Центральну роль у візуальному сприйнятті простору відіграє дерево з теплими відтінками, штучна шкіра, хромовані акценти, глянцеві поверхні барної стійки та столів, текстиль, скло з розсіювальним ефектом.

Освітлення в інтер'єрі побудовано за принципом емоційно-сценарної композиції – м'яке тепле світло, точкові світильники, вінтажні неонові вивіски створюють атмосферу затишку та відпочинку. Меблі підібрано у відповідності до стилю: м'які дивани, крісла з плавними формами, столи з овальними стільницями, що підкреслюють дух ретро-дизайну.

Формування простору бару базувалося не лише на функціональності, а й на емоційному впливі дизайну: відвідувач занурюється в атмосферу спілкування, легкості та ностальгійного затишку. Ретро-стиль у цьому проєкті постає не як стилізація, а як жива інтерпретація минулого, відкрита до нових вражень і сучасного комфорту.

3.2. Композиційно-просторові рішення дизайну бару

Відповідно до визначеної концепції дизайн-проєкту, яка базується на поєднанні ретро-естетики з біодизайном, було розроблено композиційно-просторові рішення, що поєднують функціональність, атмосферність та ергономіку. Особливу увагу приділено організації потоків, логічному зонуванню простору та візуальній і стилістичній єдності всіх елементів інтер'єру.

При вході до приміщення відвідувач потрапляє у зону холу, оформлену у стилі класичних вестибюлів 70-х років. Тут розміщено м'який диван для очікування, інтегровану фотозону, а також зрозумілу навігацію до санітарних приміщень. Освітлення цієї частини м'яке, тепле, що формує перше приємне враження про заклад і створює відчуття затишку. Просторова композиція побудована так, щоб забезпечити плавний перехід від вхідної зони до головної зали.

Центральну роль у композиції займає барна зона, розміщена праворуч від входу. Барна стійка має вигнуту форму, що підсилює ретро-естетику простору та забезпечує зручність у взаємодії бармена з гостями. Робочий простір бармена чітко відокремлений від зони обслуговування, що дозволяє ефективно виконувати професійні завдання навіть у періоди навантаження. Під стійкою вмонтовано холодильне обладнання, зони зберігання та технологічна ніша.

Передбачено шістнадцять посадкових місць у зоні бару, орієнтованих на швидке обслуговування. Сидіння мають оббивку зі штучної шкіри у темно-червоних відтінках, що гармонійно поєднується з дерев'яним оздобленням і латунними вставками.

Посадкова зона займає більшу частину зали та умовно поділена на декілька типів розміщення: лаунж-зона з м'якими диванами, місця для групових компаній із круглими столами, а також індивідуальні посадкові місця біля стін. Така структура дозволяє варіювати сценарії перебування – від коротких візитів до тривалого спілкування. В центрі зали розміщено великий прямокутний барної висоти стіл для компаній з 6–8 осіб. Біля нього залишено достатньо простору для вільного пересування персоналу і відвідувачів.

У зоні відвідувачів передбачено інклюзивне місце з маневровою площею не менше 3 м², що відповідає сучасним вимогам безбар'єрності. Всі меблі розташовано з урахуванням комфортної інтерперсональної відстані.

Кухонно-виробнича зона розміщена в північно-східній частині простору. Вона має окремий доступ із загального залу, при цьому візуально прихована від гостей за допомогою оксамитових штор, що підсилюють атмосферу приватності. В межах зони передбачено робочі поверхні для підготовки страв, холодильники, мийку, стелажі для зберігання та місце для короткотривалого відпочинку персоналу. Ергономіка кухні продумана згідно з принципом робочого трикутника.

Санвузли розміщені в лівій частині приміщення. Вони включають туалет загального користування та адаптований санвузол для осіб з інвалідністю. Всі просторові рішення тут спрямовані на максимальну зручність: достатня площа

повороту, ергономічне розташування сантехнічних приладів та чітке функціональне зонування.

Загальна композиція інтер'єру базується на принципах рівноваги функції та естетики. Просторові елементи (меблі, освітлення, декоративні вставки) підпорядковані єдиній стилістичній концепції. Завдяки вигнутим лініям, плавним переходам між зонами та витриманому ритму матеріалів, простір виглядає цілісним, зручним для перебування і візуально гармонійним.

Особливу увагу приділено освітленню. У барній зоні використано декоративні люстри з кольорового скла, а також підсвічування під стільницями. В залі комбінуються неонові вивіски, торшери й точкові світильники, що дозволяють налаштовувати світловий сценарій залежно від часу доби чи події.

Таким чином, композиційно-просторове рішення бару створює не лише зручний функціональний простір, але й атмосферне середовище, що сприяє соціальній взаємодії, відпочинку та емоційному залученню відвідувачів.

3.3. Художньо-естетичні рішення інтер'єру бару

Як уже зазначалося у концепції дизайн-проекту, інтер'єр бару виконано в ретро-стилі з елементами біодизайну. Колористика інтер'єру базується на глибоких, приглушених тонах, характерних для естетики 60–80-х років: бордовому, теракотовому, гірчичному, оливковому, бірюзовому та темно-коричневому. Ці кольори застосовано у текстилі, оббивці м'яких меблів, фарбуванні стін, декоративних вставках. Основа оформлення – насичене натуральне дерево (горіх, палісандр), яке додає глибини та тепла. Така палітра формує камерне середовище, сприятливе для довготривалого перебування та спілкування.

Стіни приміщення оформлено комбіновано: частина облицьована дерев'яними панелями, частина – відкритою цеглою підвального приміщення. Один зі стінових фрагментів виконує функцію арт-об'єкта: на ньому створено

колаж із ретро-постерів, вирізок з журналів, старих афіш. Це формує візуальний «архів епохи», підсилюючи концепцію культурного занурення. Акцентами в просторі слугують неонові вивіски, розміщені на стінах, ретропрогравач, ретротелевізор а також декоративна гітара, які візуально підсилюють стилістику повертаючи відвідувача до музичних вечорів минулого.

Центральним композиційним елементом інтер'єру є барна стійка з плавними, м'якими лініями. Вона облицьована біло-чорною плиткою, поверхня стільниці – глянцева, чорна, а нижній край підсвічено неоном, що створює ефект м'якого сяйва. Барні стільці з металевими ніжками мають шкіряну оббивку темного кольору, що гармонійно доповнює загальну палітру.

Меблі в зоні відпочинку – це дивани, крісла та пуфи з ретро-силуетами, м'якою фактурною оббивкою (вельвет, штучна шкіра), а також столики з круглими чи овальними стільницями на різних ніжках. Колірні акценти – червоний, темно коричневий, білий, чорний – використовуються дозовано для створення ритму та візуального балансу. У меблях важливу роль відіграє тактильна естетика: тепло дерева, м'якість текстилю, гладкість поверхонь.

Освітлення простору виконує не лише утилітарну, а й емоційну функцію. У проєкті поєднано кілька типів світильників: підвісні лампи, настінні бра, настільні світильники у вигляді газових ламп. Світло зоноване, тепле й приглушене – це дозволяє створити інтимні просторові "оази", ідеальні для відпочинку, приватних розмов або музичних вечорів. У всіх залах додано неонові композиції, що підсилюють атмосферу ретро-закладу.

Стельові та підлогові покриття обрано з урахуванням стилістичної відповідності й практичності. Підлога виконана з плитки-паркету під дерево, що витримує навантаження та легко очищується. У санвузлах та зоні кухні застосовано плитку з антиковзким покриттям. Стеля залишена цементною, що додає легкий індустріальний акцент і розширює простір візуально.

Декор приміщення продумано до дрібниць. На полицях – вінілові платівки, старі книги, ретро-радіоприймачі. Візуально простір насичений, але не

перевантажений – композиційна структура підпорядкована ідеї емоційного комфорту й культурної впізнаваності.

Таким чином, художньо-естетичне рішення інтер'єру бару – це не лише стилізація під ретро, а свідоме створення емоційного наративу, що передає атмосферу минулого через сучасні дизайнерські засоби. Кожен об'єкт має змістове навантаження й слугує частиною візуального сценарію, що перетворює перебування в барі на особливий досвід.

3.4. Розробка деталей для приміщення бару

У межах дизайн-проєкту інтер'єру бару було розроблено авторське рішення барної стійки, яка виконує не лише функціональну, а й композиційно-декоративну роль у просторі. Її форма, матеріали та конструкція відповідають загальній концепції ретро-стилю.

Барна стійка має вигнуту, обтічну форму, що нагадує контури класичних американських барів середини XX століття. Її каркас виготовлено з вологостійкої фанери, з боку бармена всі деталі зроблені з дерева, а з боку відвідувачів облицьовано чорно-білою плиткою. Верхня поверхня – глянцева стільниця з штучного чорного каменю. Для зручності бармена передбачено вбудовану технологічну нішу з місцем під холодильник, полицями для зберігання напоїв і барного приладдя. Для підсвічування барної стійки передбачено неонову LED-стрічку теплого кольору, вмонтовану по нижньому периметру стільниці.

Висновки до розділу 3

В цьому розділі було представлено практичну частину розробки дизайн-проєкту інтер'єру бару в стилі ретро з елементами біодизайну. В межах роботи опрацьовано функціонально-планувальні, композиційно-просторові та художньо-естетичні аспекти формування інтер'єру, а також розроблено авторські елементи меблювання.

Проведено аналіз вихідних даних, технічного завдання та чинного стану об'єкта. Визначено потребу у переплануванні цокольного приміщення з площею 155 м² та висотою стелі 3,3 м для формування комфортного, функціонального й інклюзивного простору. Розроблено нову функціонально-планувальну структуру, що включає: вхідну групу, барну зону, зону відвідувачів, кухонно-виробничу частину та санітарні приміщення, у тому числі для осіб з інвалідністю.

Описано композиційно-просторові рішення інтер'єру, що спираються на принципи логічного зонування, ергономічності та стилістичної єдності. Особливу увагу приділено взаємозв'язкам між зонами, просторовій плавності переходів, комфорту для персоналу та відвідувачів. Застосовано сценарне освітлення та елементи, що створюють атмосферу затишку й неформального спілкування.

Художньо-естетичні рішення передбачають використання характерної для 60–80-х років колористики, ретро-форм меблів, натуральних матеріалів, текстурованих поверхонь і візуальних акцентів (арт-стіна, неонові вивіски, декоративні предмети). Детально опрацьовано елементи декору, меблювання та освітлення, які разом формують цілісну емоційну атмосферу інтер'єру.

Окрему увагу приділено розробці авторської деталі – барної стійки, яка виконує як функціональну, так і естетичну роль у просторі. Визначено її конструктивні особливості, матеріали оздоблення та елементи підсвічування.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі здійснено всебічне дослідження особливостей проектування інтер'єру бару як сучасного закладу ресторанного господарства. Проаналізовано нормативно-правову базу, професійну літературу, національний та міжнародний досвід оформлення закладів ресторанного господарства типу бар, що дозволило визначити ключові принципи формування інтер'єру з урахуванням функціональності, естетики, інклюзивності та ергономіки.

У першому розділі узагальнено вимоги до планування, меблювання, обладнання та художньо-композиційного оформлення барів. Визначено, що ефективне зонування, зручність пересування, адаптація до різних сценаріїв поведінки відвідувачів та інтеграція сучасних матеріалів є основою для створення якісного простору. Окрему увагу приділено питанням інклюзивності, санітарно-гігієнічним вимогам, протипожежним нормам і ергономічним характеристикам меблів.

У другому розділі розглянуто приклади реалізованих проєктів барів в Україні та світі, що дало змогу виявити сучасні тенденції у дизайні барного простору: орієнтація на емоційність середовища, тематичні концепції, гнучкість планування, активне використання декоративного освітлення, природних матеріалів, поєднання стилів ретро, індастріал, лофт і футуризм. Описано архітектурну ситуацію об'єкта проєктування, зібрано вихідні дані, складено технічне завдання та сформульовано концепцію інтер'єру.

У третьому розділі розроблено безпосередньо дизайн-проєкт інтер'єру бару, що охоплює функціонально-планувальні, композиційно-просторові та художньо-естетичні рішення. Простір організовано з урахуванням ергономіки, логіки потоків, інклюзивності та атмосферності. Особливу увагу приділено центральній зоні барної стійки, лаунж-просторам, декоративному освітленню, колористиці й матеріалам. У межах проєкту створено авторські дизайнерські елементи – барну стійку та арт-стіну з ретро-графікою. Дизайн-концепція

поєднує ретро-естетику 1960–1980-х років з елементами біодизайну, що формує унікальний емоційний наратив та підвищує ідентичність простору.

Результатом роботи став комплексний дизайн-проект інтер'єру бару, що відповідає вимогам сучасності, орієнтований на комфорт, функціональність, візуальну цілісність та культурну впізнаваність. Проект може бути реалізований як основа для створення комерційно успішного та естетично привабливого громадського простору. Отримані результати мають практичне значення для подальших досліджень у сфері дизайну середовища, проектування HoReCa-інтер'єрів, а також створення об'єктів з урахуванням принципів інклюзивності та сталого розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. ДБН В.2.2-25:2009. Підприємства харчування (заклади ресторанного господарства). [Чинний від 2009-12-30]. Вид. офіц. Київ : М-во розвитку громад та територій України, 2020. 13 с. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3199658968553096642?doc_type=2 (дата звернення: 11.03.2025).
2. ДБН В.2.2-40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення. [Чинний від 2022-09-01]. Вид. офіц. Київ : М-во розвитку громад та територій України, 2022. 75 с. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3192362160978134152?doc_type=2 (дата звернення: 12.03.2025).
3. ДБН В.1.2-7:2021. Основні вимоги до будівель і споруд. Пожежна безпека. [Чинний від 2022-09-01]. Вид. офіц. Київ : М-во розвитку громад та територій України, 2022. 17 с. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3074168653223036024?doc_type=2 (дата звернення: 10.03.2025).
4. ДБН В.1.2-8:2021. Основні вимоги до будівель і споруд. Гігієна, здоров'я та захист довкілля. [Чинний від 2021-12-30]. Вид. офіц. Київ : М-во розвитку громад та територій України, 2022. 15 с. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3033566753444594918?doc_type=2 (дата звернення: 17.03.2025).
5. ДБН В.2.5-23:2010. Інженерне обладнання будинків і споруд. Проектування електрообладнання об'єктів цивільного призначення. [На заміну ДБН В.2.5-23-2003 ; чинний від 2010-10-01]. Вид. офіц. Київ : Мінрегіонбуд України, 2010. 171 с. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3084989669637621022?doc_type=2 (дата звернення: 10.03.2025).

6. ДБН В.2.5-28-2018. Природне і штучне освітлення. [Чинний від 2019-03-01]. Вид. офіц. Київ : Мінрегіон України, 2018. 137 с. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3074958732556240833?doc_type=2 (дата звернення: 12.03.2025).
7. Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення : Закон України від 22.09.2005 № 2899-IV : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2899-15#Text> (дата звернення: 10.03.2025).
8. ДБН В.2.5-64:2012. Внутрішній водопровід та каналізація. Частина I. Проектування. Частина II. Будівництво. [Чинний від 2012-10-31]. Вид. офіц. Київ: М-во регіон. розвитку, буд-ва та житлово-комун. госп-ва України, 2013. 130 с. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3200385397578270089?doc_type=2 (дата звернення: 11.03.2025).
9. ДБН В.2.5-67:2013. Опалення, вентиляція та кондиціонування. [Чинний від 2014-01-01]. Вид. офіц. Київ : М-во регіон. розвитку, буд-ва та житлово-комун. госп-ва України, 2013. 141 с. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3074971619479783152 (дата звернення: 12.03.2025).
10. ДБН В.2.5-20:2018. Газопостачання. [Чинний від 2019-07-01]. Вид. офіц. Київ : М-во регіон. розвитку, буд-ва та житлово-комун. госп-ва України, 2019. 115 с. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3200377925350196674?doc_type=2 (дата звернення: 12.03.2025).
11. Проектування приймально-вестибюльної групи приміщень. *StudFiles*. URL: <https://studfile.net/preview/5119840/page:8/> (дата звернення: 11.03.2025).
12. Neufert E., Neufert P. Architects' Data. 4th ed. Oxford : Wiley-Blackwell, 2012. 592 p..
13. Panero, J., Zelnik M. Human Dimension and Interior Space: A Source Book of Design Reference Standards. New York : Whitney Library of Design, 1979. 320 p..

14. Turpening W., Held D. Benches, Stools, Chairs: A Guide to Ergonomic Woven Seating. Crafts & Hobbies, 2022. 136 p..
15. Schnobrich, C. D. Furniture, Eye Level, and Communication : Master's thesis. Berkeley : University of California, 2012. 85 p. URL: https://digicoll.lib.berkeley.edu/record/81668/files/2012Spring_Schnobrich_Corey.pdf (дата звернення: 12.03.2025).
16. Ryder B. New Bar and Club Design. London : Laurence King Publishing, 2005. 192 p.
17. Binggeli C. Interior Graphic Standards. Wiley, 2011. 496 p.
18. Smardzewski J. Furniture Design. Cham : Springer International Publishing, 2015. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-319-19533-9>.
19. Sloane M. Tuning the space: investigating the making of atmospheres through interior design practices. *Interiors: Design, Architecture and Culture*, 2014, Vol. 5, Iss. 3. P. 297-314. DOI: <https://doi.org/10.2752/204191114X14126916211184>.
20. Colenberg S., Appel-Meulenbroek, R. et al. Interior designers' strategies for creating social office space. *Ergonomics*. 2023. P. 1–17. DOI: <https://doi.org/10.1080/00140139.2023.2270788>.
21. Chen, G., Li, G., Xian, C. Stylistic indoor colour design via Bayesian network. *Computers & Graphics*. 2016. Vol. 60. P. 34–45. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.cag.2016.08.009>.
22. Shemesh A., Leisman G., Bar M., Grobman Y. The emotional influence of different geometries in virtual spaces: A neurocognitive examination. *Journal of Environmental Psychology*. 2022. Vol. 81. P. 101802. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2022.101802>.
23. Salpriyan P. M., Krishna K., Singh T. Recent developments in natural fibre polymer composite materials for interior design applications: an overview from acoustic perspective. *International Journal on Interactive Design and Manufacturing (IJIDeM)*. 2024. Vol. 19. P. 1563–1589. DOI: <https://doi.org/10.1007/s12008-024-01935-7>.

24. The Dead Rabbit. *Elite Traveler*. URL: <https://elitetraveler.com/finest-dining/wines-and-spirits/the-dead-rabbit> (дата звернення: 15.03.2025).
25. *The Dead Rabbit*. URL: <https://www.deadrabbitnyc.com> (дата звернення: 15.03.2025).
26. *The Clover Club*. URL: <https://www.cloverclubny.com/> (дата звернення: 15.03.2025).
27. *The Aviary*. URL: <https://www.theaviary.com/> (дата звернення: 15.03.2025).
28. Luxury Cocktails at the Aviary in Chicago. *2foodtrippers*. URL: <https://www.2foodtrippers.com/the-aviary/> (дата звернення: 15.03.2025).
29. Great world bars we love: The Aviary, Chicago. *The Alchemist*. URL: <https://www.thealchemistmagazine.ca/2021/03/05/great-world-bars-we-love-the-aviary-chicago/> (дата звернення: 15.03.2025).
30. Le Perchoir. *Perchoir Group*. URL: <https://www.leperchoir.fr> (дата звернення: 17.03.2025).
31. Le Perchoir Ménilmontant. *Perchoir Group*. URL: <https://leperchoir.fr/location/le-perchoir-menilmontant/> (дата звернення: 17.03.2025).
32. The Book Club London - DJ Bar Review. *DesignMyNight*. URL: <https://www.designmynight.com/london/bars/shoreditch/the-book-club/review> (дата звернення: 16.03.2025).
33. The Book Club. Time Out London. URL: <https://www.timeout.com/london/nightlife/the-book-club> (дата звернення: 17.03.2025).
34. *Галицька Алхімія*. URL: <https://alkhimiya.wayforpay.shop/> (дата звернення: 17.03.2025).
35. Галицька Алхімія. *!FEST*. URL: <https://www.fest.lviv.ua/uk/restaurants/halytskaalkhimiya/> (дата звернення: 17.03.2025).

ДОДАТКИ

Додаток А

Апробація результатів дослідження на ІХ Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції молодих вчених та студентів «Традиції та новації в дизайні», 15 травня 2025 р. у Луцькому національному технічному університеті.

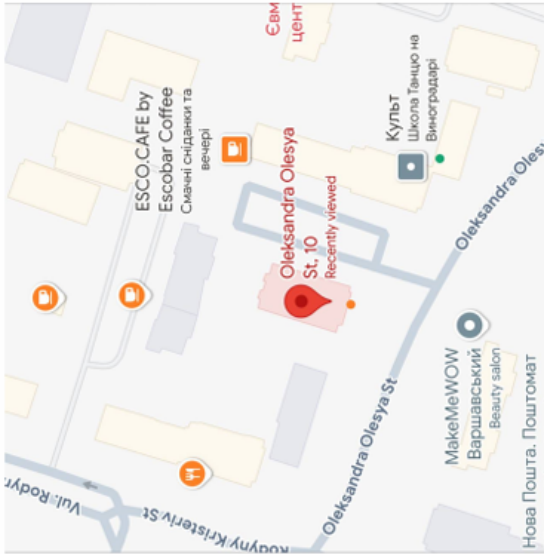
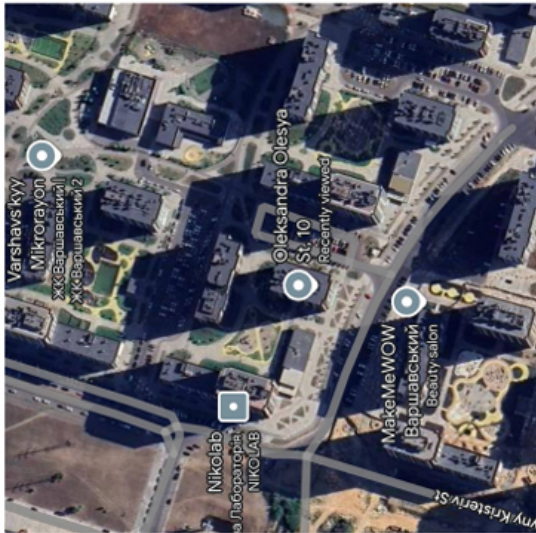


Додаток Б

Альбом креслень до кваліфікаційної роботи

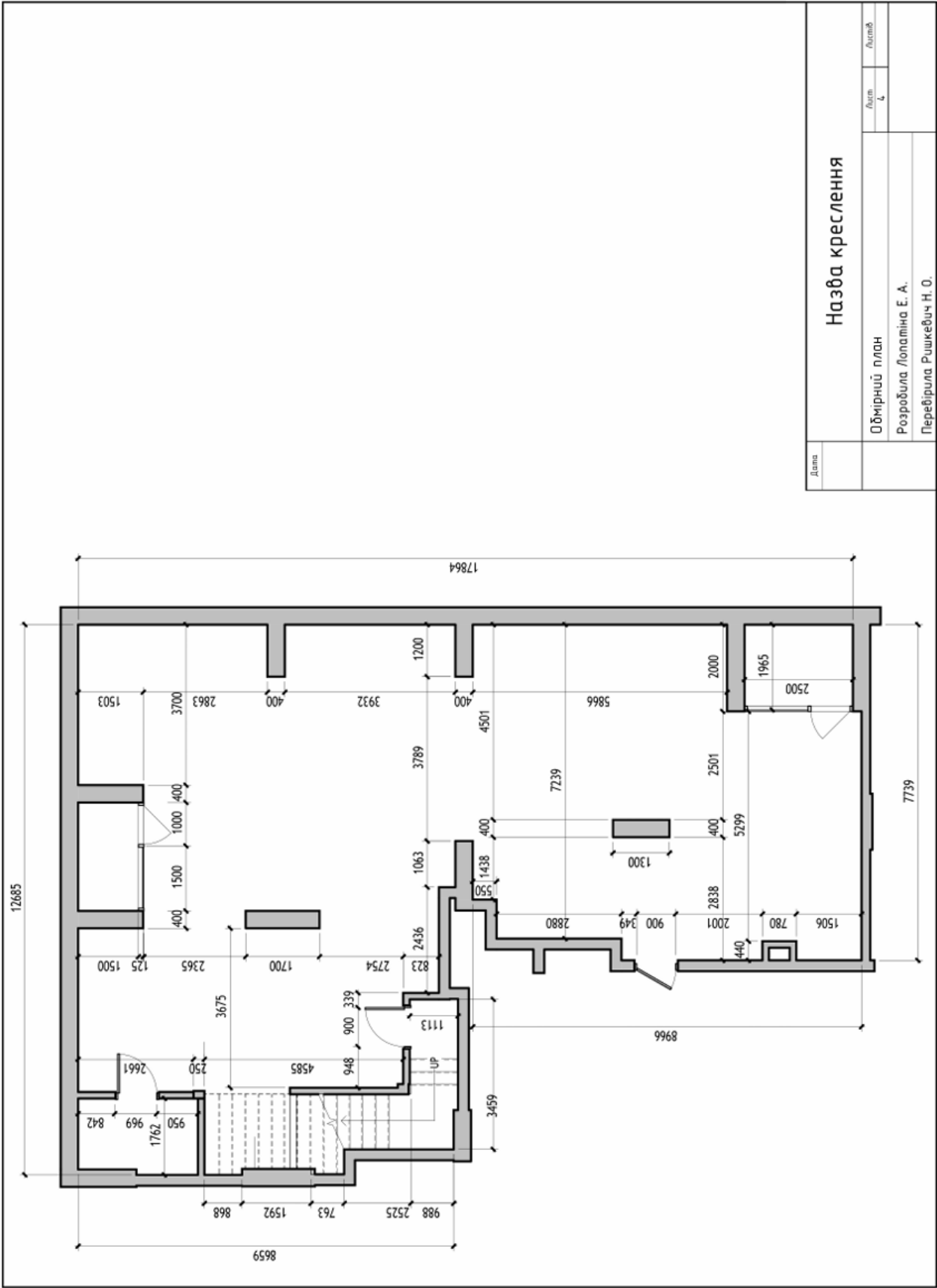
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ КІЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ Факультет Дизайну Кафедра дизайну інтер'єру і меблів АЛЬБОМ КРЕСЛЕНЬ до кваліфікаційної роботи здобувача освіти першого(бакалаврського) рівня на тему «Дизайн-проект бару» Виконала: здобувачка освіти групи БДс2-21 спеціальності 022 Дизайн Освітньої програми Дизайн серйовища Еріка Лопатіна Науковий керівник: старший викладач Наталя Ришкевич Київ 2025
--

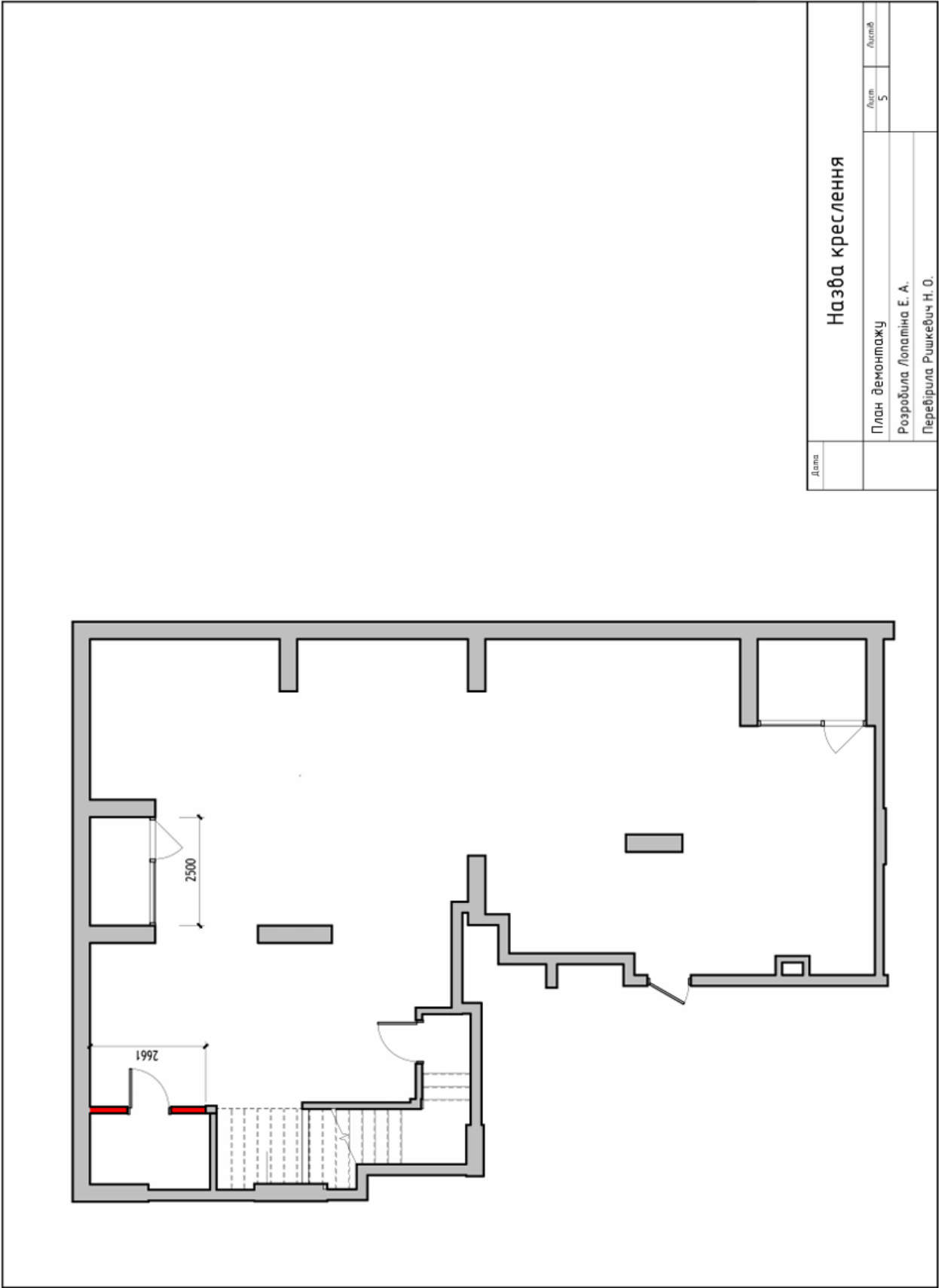
Вихідні дані об'єкту



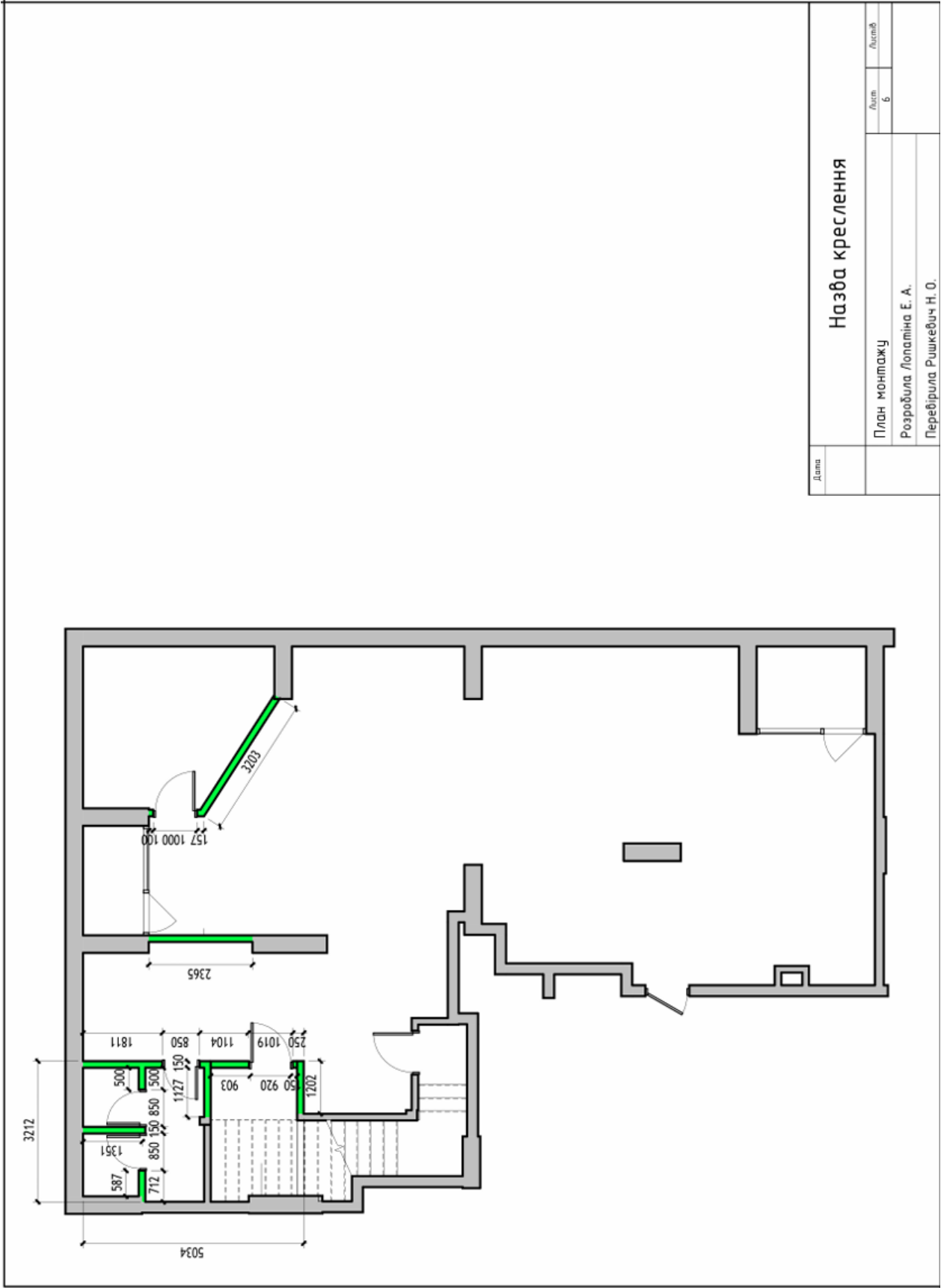
Для проєкту було обрано приміщення розташоване у Подільському районі Києва. Приміщення площею 150м2 з висотою стелі 3,3 м. Будівля має два входи – основний і запасний, який водночас слугує входом для людей на кріслі колісному.

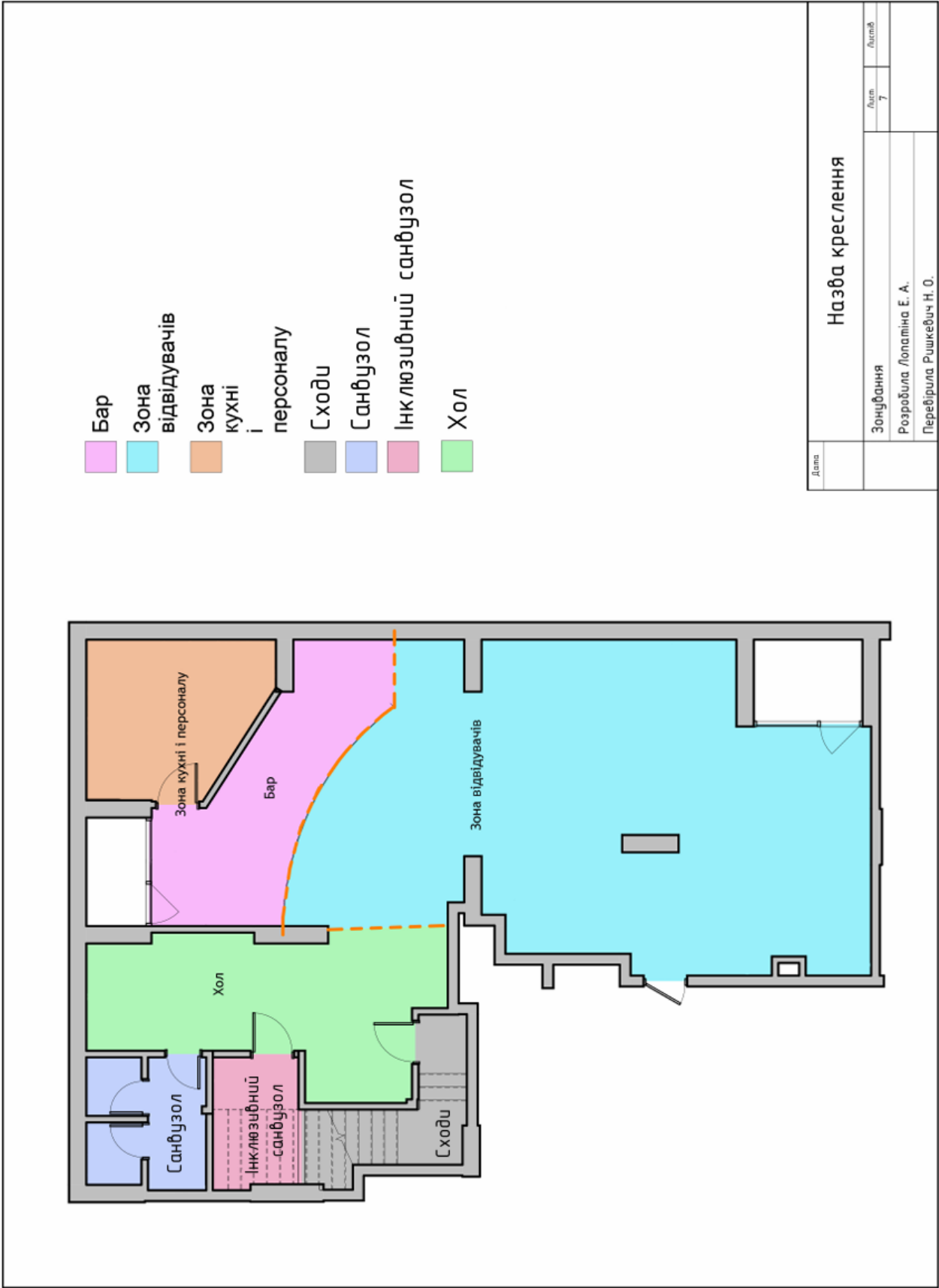
Назва креслення			
Дата		Лист	Листів
		3	
Вихідні дані об'єкту			
Розробила Лопатіна Є. А.			
Перевірила Рішкевич Н. О.			

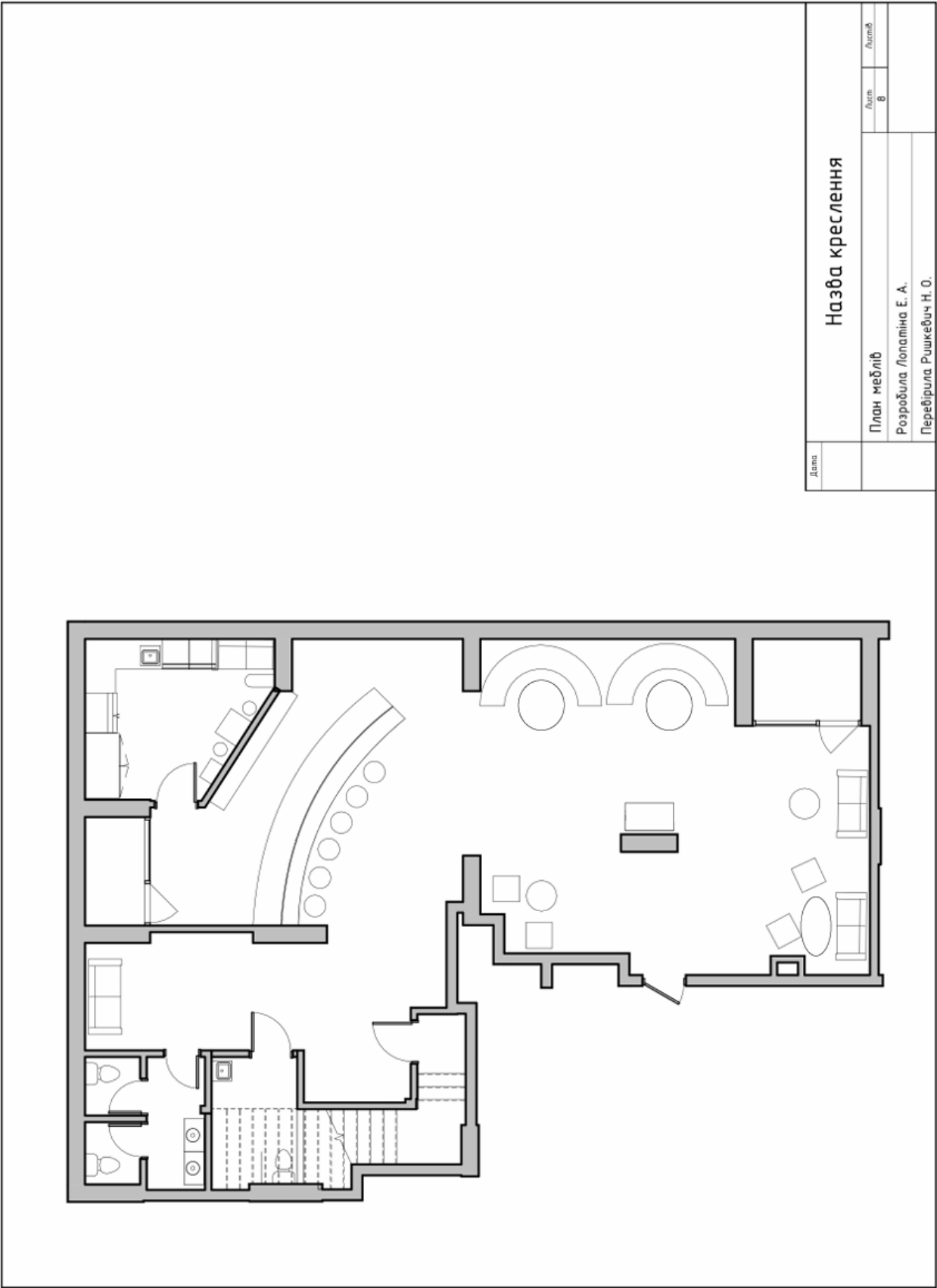




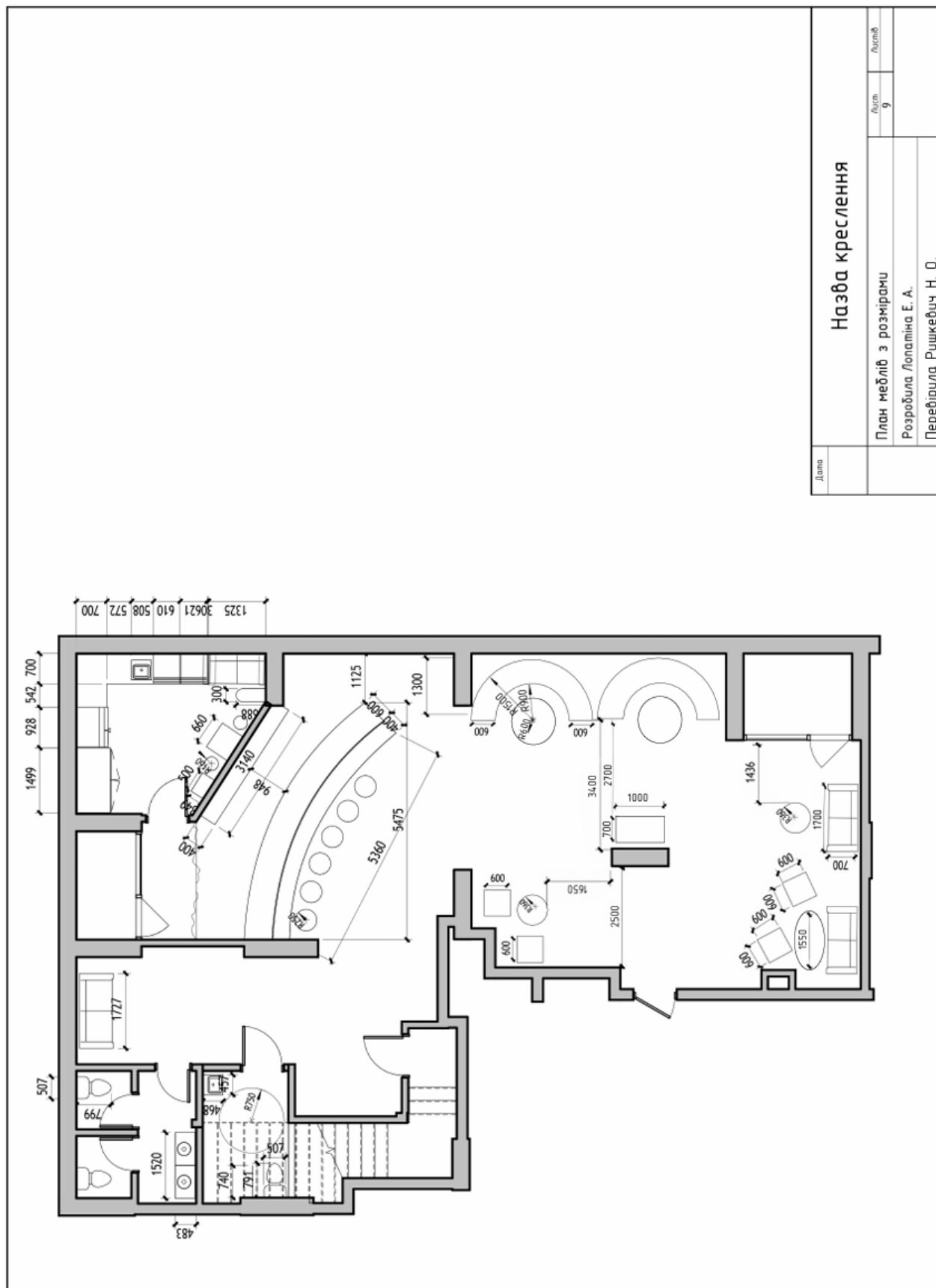
Дата		Назва креслення		
		План демонтажу	Лист	Листів
		Розробила /опатіна Є. А.	5	
		Перевірила Ршкєвич Н. О.		

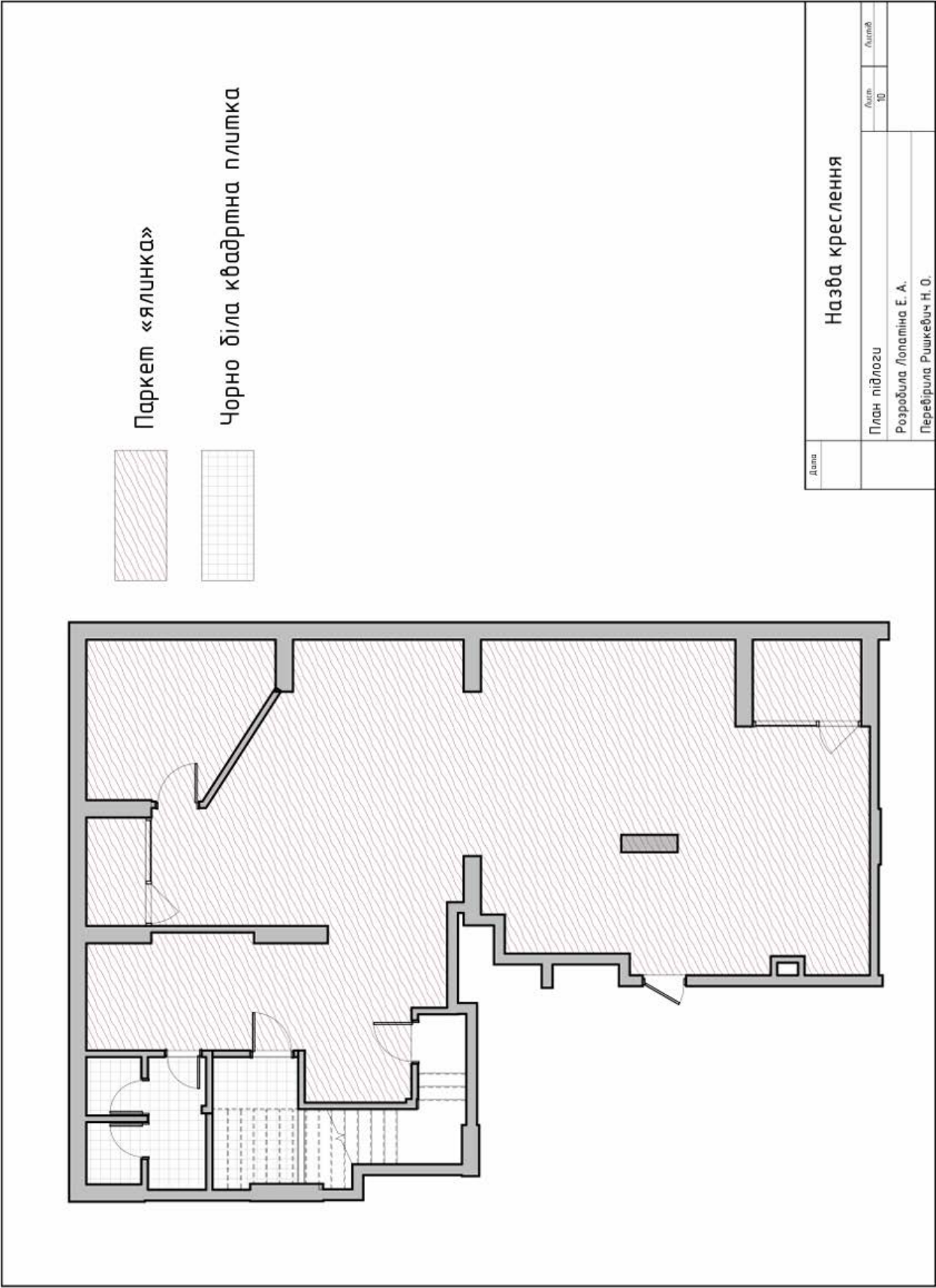


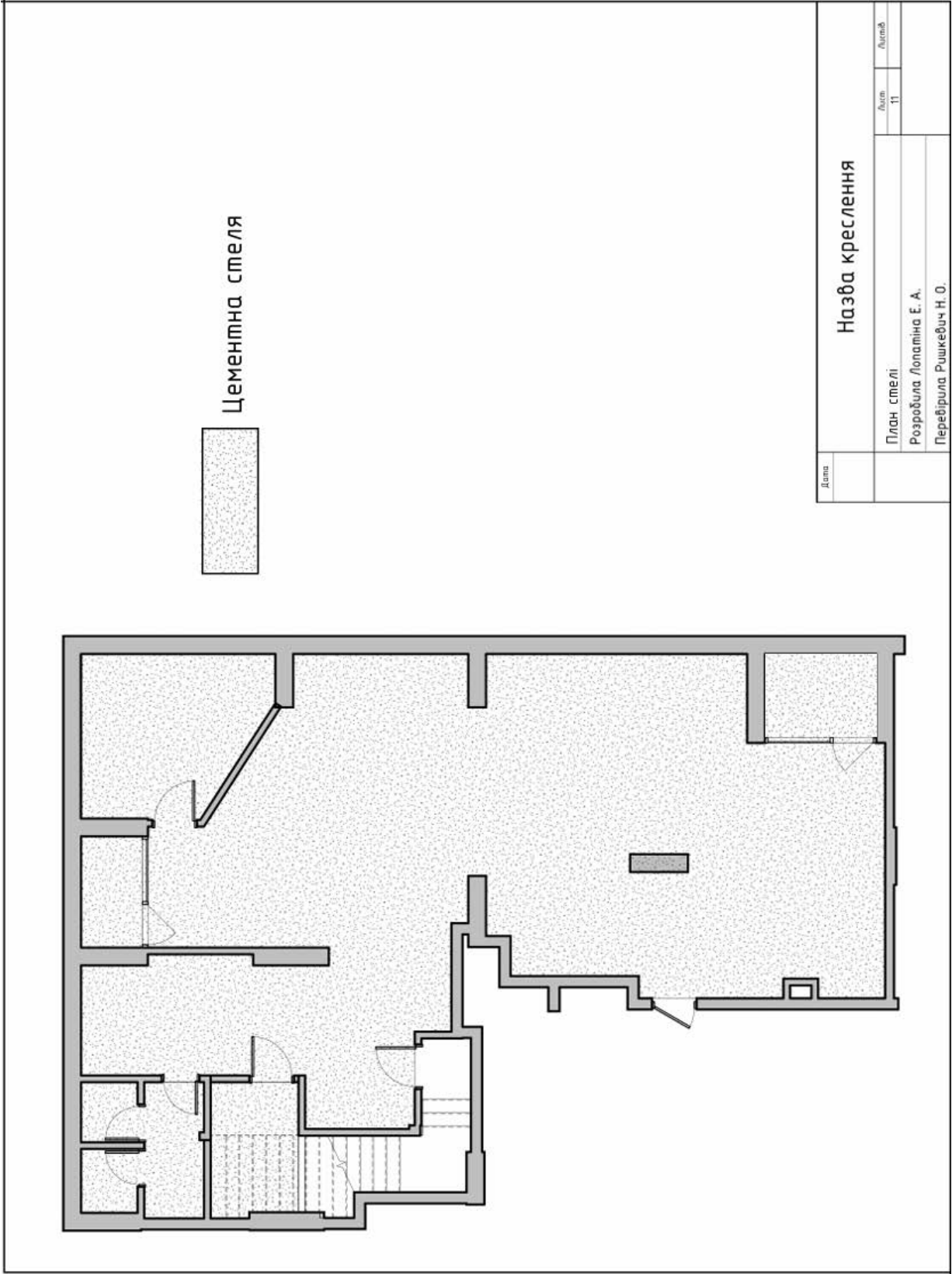


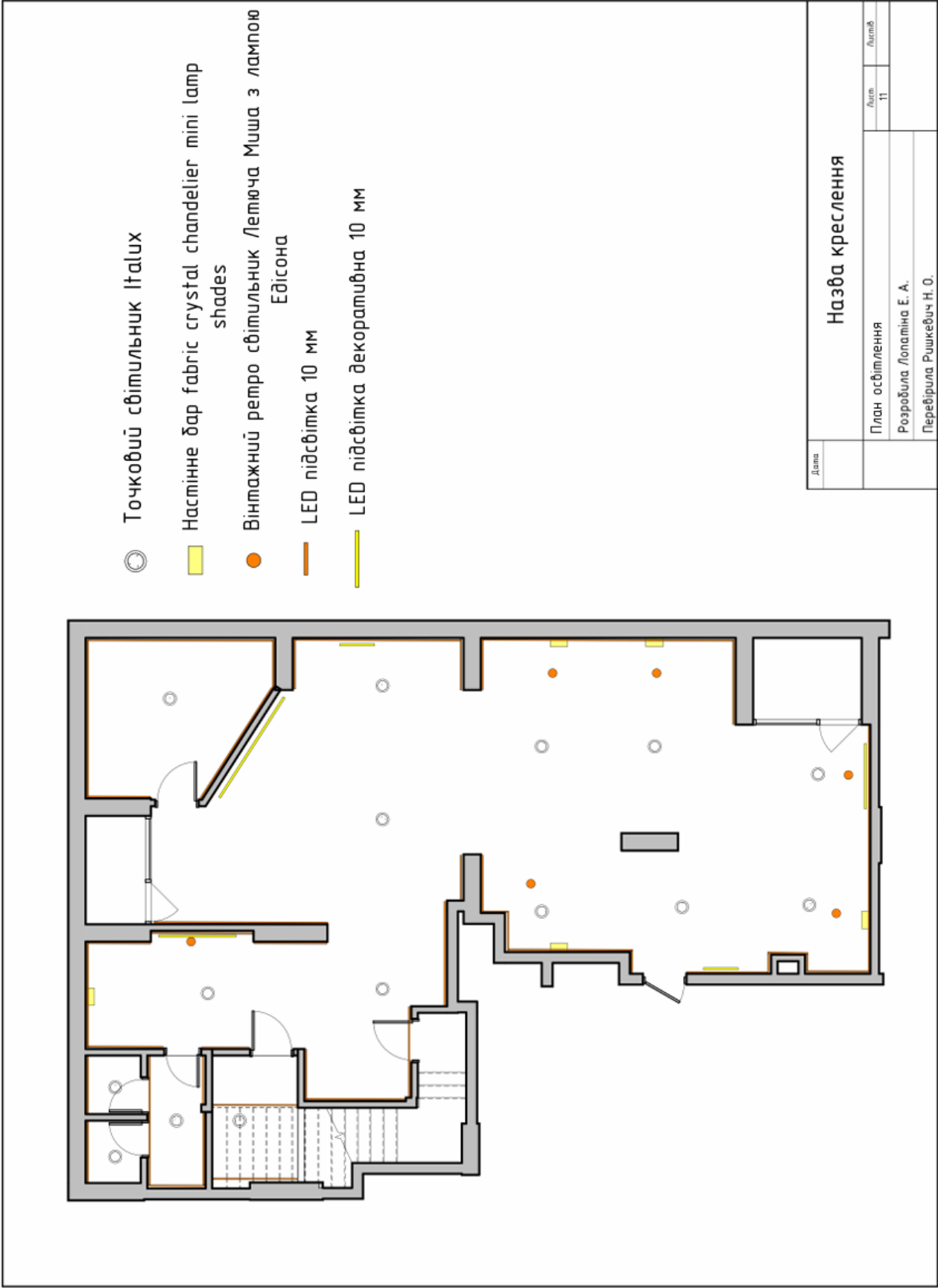


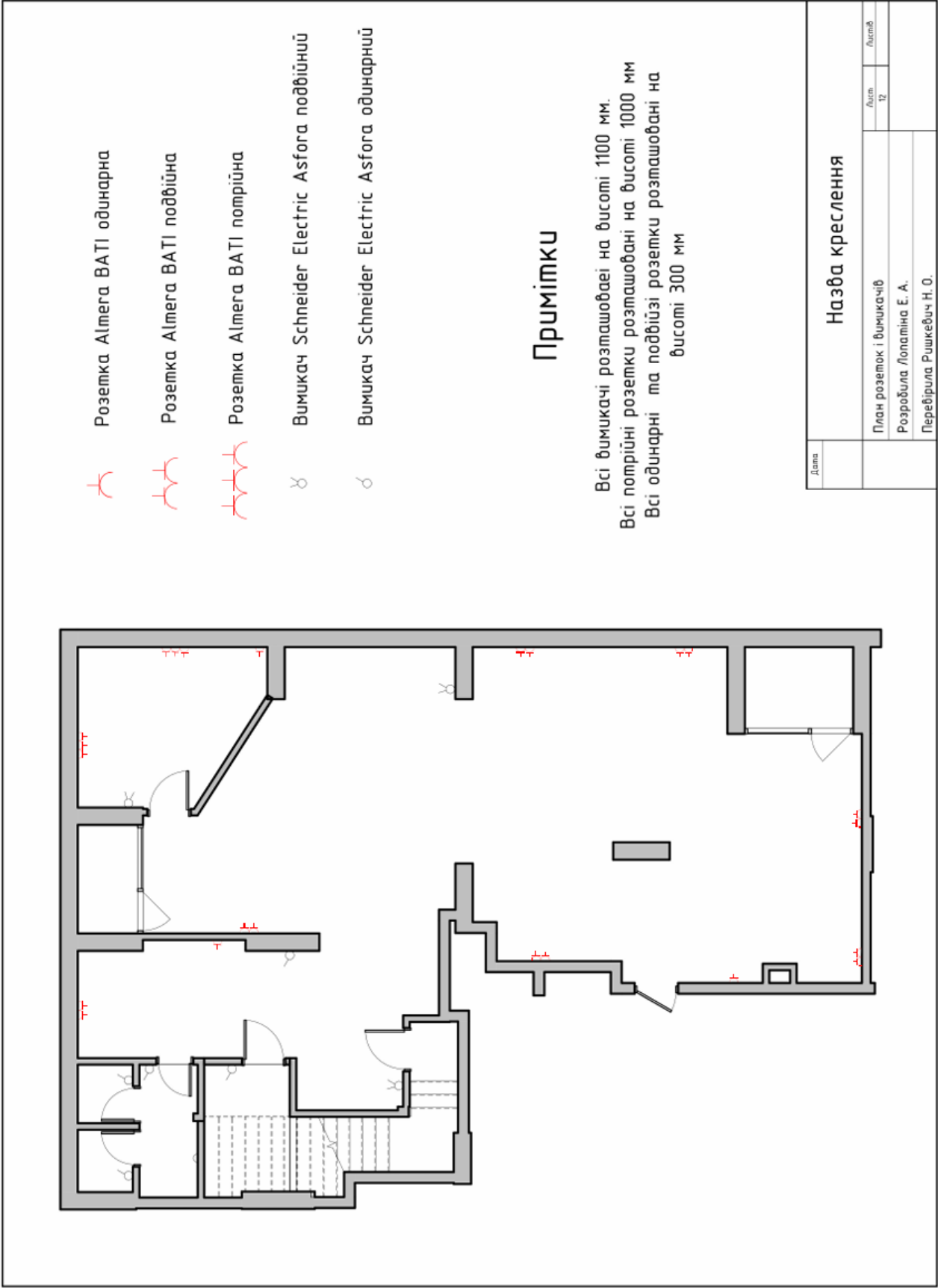
Дата	Назва креслення		
	План меблів	Лист	Листів
	Розробила Лопатіна Є. А.	8	
	Перевірила Рижкевич Н. О.		





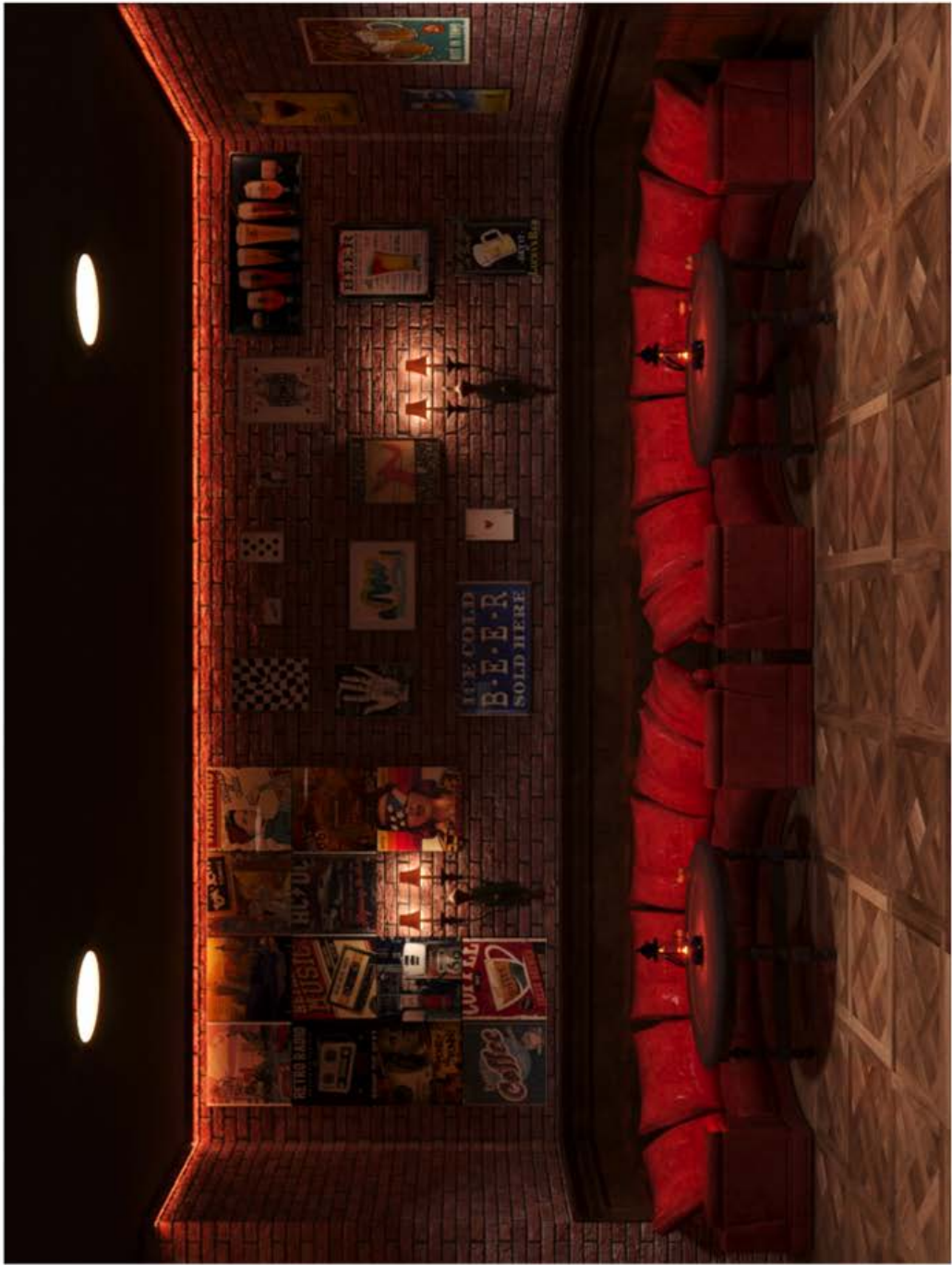








Дата	Назва креслення		
	Візуалізації	Лист 13	Листів
	Розробила Лопатіна Е. А.		
	Перевірила Ршкєвич Н. О.		



Дата	Назва креслення		
Візуалізації	Лист	№	Листів
Розробила Лопатіна Є. А.			
Перевірила Рижкевич Н. О.			



Дата	Назва креслення		
	Візуалізації	Лист	Листів
	Розробила Лопатіна Є. А.	15	
	Перевірила Ришкевич Н. О.		



Дата	Назва креслення		
	Візуалізації	Лист	Листів
	Розробила Лопатіна Є. А.	16	
	Перевірила Рашкевич Н. О.		



Дата	Назва креслення		
	Візуалізації	Дата	Лист №
	Розробила /Лопатіна Є. А.	17	
	Перевірила /Ришкевич Н. О.		



Дата	Назва креслення		
	Візуалізації:		
	Розробила Лопатіна Є. А.		
	Перевірила Рішкевич Н. О.		
	Лист	Листів	Листів
	18		



Дата		Назва креслення		Лист	Листів
		Візуалізації		19	
		Розробила	Лопатіна Є. А.		
		Перевірила	Ришкевич Н. О.		



Дата	Назва креслення		
	Візуалізації	Лист	Листів
	Розробила Лопатіна Є. А.	20	
	Перевірила Рішкевич Н. О.		



Дата		Назва креслення	
Візуалізації		Лист	
Розробила Лопатіна Є. А.		21	
Перевірив Рішкевич Н. О.		Листів	

Додаток В

Демонстраційний планшет до кваліфікаційної роботи



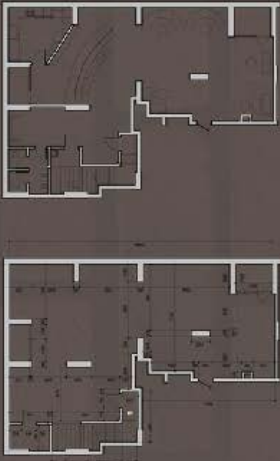
Посадкові зони



Барна стійка



Фото-зона
Інклюзивний санвузол



Обмірний план
План меблів

Кольорова гама:



Дизайн проект бару

Виконала: студентка групи БДс2-21. Еріка Лопатіна
Керівник: старший викладач Наталя РИШКЕВИЧ



НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АРХІТЕКТУРИ І БУДІВНИЦТВА
УКРАЇНИ



НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АРХІТЕКТУРИ І БУДІВНИЦТВА
УКРАЇНИ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА СПЕЦІАЛЬНОСТІ
"ІНТЕР'ЄРНИЙ ДИЗАЙН"
ГОЛОВНИЙ КОМП'ЮТЕРНИЙ ДИЗАЙНЕР